

V. Zpráva o řízení státního dluhu v 1. pololetí roku 2009

1.1 VÝVOJ STÁTNÍHO DLUHU V 1. POLOLETÍ 2009

V 1. pololetí roku 2009 pokračoval dlouhodobý trend zvyšování státního dluhu. Státní dluh (dále často pouze „dluh“) se v 1. pololetí roku 2009 zvýšil z 999,8 mld. Kč na začátku roku na 1 137,3 mld. Kč na konci pololetí. Přírůstek dluhu za 1. pololetí roku 2009 tak činil 137,5 mld. Kč. Ve srovnání s počátkem roku 2009 se dluh zvýšil o 13,7%. Přírůstek dluhu byl dán jednak skutečností, že schodek státního rozpočtu ke konci 1. pololetí 2009 činil 68,3 mld. Kč, jednak potřebou vytváření rezervy z výnosů emisí státních dluhopisů¹.

Tržní hodnota státního dluhu se v 1. pololetí 2009 zvýšila z 1 000,3 mld. Kč na počátku roku 2009 na 1 139,0 mld. Kč na konci pololetí, tedy o 13,9%.

Při zvýšení celkového státního dluhu z 999,8 mld. Kč na 1 137,3 mld. Kč se vnitřní státní dluh zvýšil o 95,5 mld. Kč a vnější státní dluh se zvýšil o 41,9 mld. Kč.

Podíl objemu státních dluhopisů na státním dluhu se v průběhu 1. pololetí roku 2009 mírně zvýšil z 95,2% na počátku roku na 95,4% na konci pololetí.

Přehled o vývoji státního dluhu v 1. pololetí roku 2009 podává následující tabulka:

v mil. Kč

	Stav 1. 1. 2009	Půjčky (a)	Splátky (b)	Kurzové rozdíly (c)	Změna (a-b+c)	Stav 30. 6. 2009
STÁTNÍ DLUH CELKEM	999 808	257 600	117 882	-2 265	137 454	1 137 262
Vnitřní dluh	814 300	212 862	117 316		95 547	909 847
Státní pokladniční poukázky	78 749	67 832	66 744		1 088	79 837
Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy	735 551	144 900	50 442		94 459	830 010
Krátkodobé půjčky	0	130	130		0	0
Vnější dluh	185 508	44 738	566	-2 265	41 907	227 415
Zahraniční emise dluhopisů	137 870	40 006		-2 250	37 756	175 627
Půjčky od EIB	46 812	4 732	318		4 414	51 226
Směnky	825	0	248	-15	-263	562

Půjčky v 1. pololetí roku 2009 spočívaly převážně v emisích státních dluhopisů. Výnosy jak emisí SPP, tak emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů sloužily ke splátkám jistin dlouhodobého státního dluhu a k pokrytí schodků státního rozpočtu.

¹ Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, §35, odst. 3.

1.2 STAV STÁTNÍHO DLUHU

1.2.1. Měnová skladba

V 1. pololetí roku 2009 nadále zůstává dominantní měnou v měnové skladbě státního dluhu česká koruna, jejíž podíl však poklesl z úrovně 86,18% na počátku roku na hodnotu 84,53% na konci pololetí. Významný podíl v měnové skladbě daný emitovanými eurobondy si udržuje euro, jehož podíl vzrostl z 13,15% na 14,94% v důsledku nové emise eurobondů. Podíl jenových bondů ve výši 30 mld. JPY se nepatrně snížil z 0,64% na začátku roku na hodnotu 0,50% na konci 1. pololetí 2009. Téměř nezměněného a zanedbatelného podílu v měnové skladbě dosahuje americký dolar, ve kterém jsou denominovány bezúročné směnky vydané MF a deponované v ČNB pro zahraniční finanční instituce.

	1. 1. 2009	v mld. Kč	%	30. 6. 2009	v mld. Kč	%
CELKEM		999,808	100,00		1 137,262	100,00
Kč	861 647 603 645,39	861,648	86,18	961 367 081 722,54	961,367	84,54
EUR	4 500 000 000,00	131,466	13,15	6 000 000 000,00	169,895	14,94
JPY	30 000 000 000,00	6,404	0,64	30 000 000 000,00	5,732	0,50
USD	14 997 340,80	0,290	0,03	14 631 552,00	0,268	0,02

1.2.2. Skladba podle splatnosti

V průběhu 1. pololetí roku 2009 pokračoval trend poklesu podílu krátkodobého dluhu (reziduální splatnost do 1 roku), kdy došlo k jeho snížení o necelých 4,5 procentních bodů z hodnoty převyšující 17,8% na 13,4%, a to především v důsledku snižujícího se podílu státních pokladničních poukázek na celkovém dluhu.

O zhruba půl procentního bodu vzrostl podíl dluhu kategorie 1 až 3 roky, o necelý procentní bod také vzrostl procentní podíl dluhu s reziduální splatností od 5 do 7 let a oproti tomu poklesl podíl o necelý procentní bod u kategorie mezi 7 a 10 lety. Výraznější nárůst necelé 4 procentní body (p.b.) pak nastal u kategorie s reziduální splatností mezi 3 a 5 lety. Tyto pohyby souvisí zejména s přesuny doby splatnosti emisí SDD mezi jednotlivými kategoriemi reziduální splatnosti.

Nepatrný nárůst o desetinu procentního bodu nastal u kategorie „ostatní“, a to zejména v důsledku pokračujícího vydávání dlouhodobých instrumentů na finančních trzích.

Reziduální splatnost	Stav v mil. Kč k 1.1.2009	%	Stav v mil. Kč k 30.6.2009	%
do 1 roku	178 406	17,8	151 983	13,4
nad 1 rok a do 3 let	160 128	16,0	188 606	16,6
nad 3 roky a do 5 let	123 042	12,3	183 041	16,1
nad 5 let a do 7 let	114 343	11,5	139 479	12,3
nad 7 let a do 10 let	229 152	22,9	251 261	22,1
ostatní	194 737	19,5	222 892	19,6
Celkem	999 808	100,0	1 137 262	100,0

1.2.3. Skladba podle držitele²

Následující tabulka uvádí rozložení státního dluhu podle typu věřitele, kteří jsou klasifikováni podle systému národních účtů.

Typ držitele	Stav v mil. Kč k 1.1.2009	%	Stav v mil. Kč k 30.6.2009	%
Nefinanční podniky	11 576	1,16	16 736	1,47
Finanční instituce a korporace ³	422 479	42,26	485 861	42,72
Pojišťovny	255 036	25,51	283 766	24,95
Vládní sektor	21 731	2,17	24 666	2,17
Neziskové instituce sloužící domácnostem	688	0,07	1 081	0,10
Domácnosti	10 227	1,02	11 837	1,04
Zahraniční subjekty	278 071	27,81	313 314	27,55
Celkem	999 808	100,00	1 137 261	100,00

V průběhu 1. pololetí roku 2009 nedošlo k žádným významným změnám podílu držby státního dluhu jednotlivými skupinami držitelů. Mírně se zvýšil podíl v rukou finančních institucí o necelých 0,5 p.b. a nefinančních podniků o zhruba 0,3 p.b., nepatrně pak podíl neziskových institucí a domácností. Oproti tomu se mírně snížil podíl v rukou pojišťoven (0,6 p.b.) a též sektoru zahraničních subjektů (0,3 p.b.).

1.3 PŮJČKY

Státní půjčky v 1. pololetí roku 2009 činily **257 600 mil. Kč**. Z toho 67 832 mil. Kč bylo půjčeno prodejem státních pokladničních poukázek, 144 900 mil. Kč bylo půjčeno prodejem střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů na domácím trhu, 130 mil. Kč bylo půjčeno pomocí krátkodobých půjček na domácím trhu, 40 006 mil. Kč bylo získáno prostřednictvím 4. emise eurobondů a 4 732 mil. Kč bylo půjčeno od Evropské investiční banky.

² Přehled dluhu podle držitelů je vytvářen z hlediska právního pohledu na držbu dluhových instrumentů

³ Kromě pojišťovacích společností a penzijních fondů, které jsou zahrnuty v sektoru Pojišťovny.

1.3.1. Státní pokladniční poukázky

Bylo realizováno 14 emisí krátkodobých státních dluhopisů, a sice státních pokladničních poukázek (SPP). Splatnosti emisí SPP byly standardní: 13, 26, 39 a 52 týdnů. Oproti roku 2008 byly více preferovány poukázky s delší původní dobou do splatnosti.

Celkové půjčky prostřednictvím prodeje SPP činily 67 832 mil. Kč. Veškerý objem půjček byl uskutečněn na primárním trhu, přičemž prostředky takto získané směřovaly na umořovací účet. **Celkový objem splátek**, které byly obdobně realizovány pomocí převodů z umořovacího účtu, činil **66 744 mil. Kč.**⁴ **Celkový objem SPP v oběhu** se tak proti počátku roku 2009 **zvýšil ze 78 749 mil. Kč na 79 837 mil. Kč**, tedy o **1 088 mil. Kč**.

Přehled všech emisí SPP v 1. pololetí roku 2009 je uveden v tabulce 4.

1.3.2. Krátkodobé půjčky

Celkový objem krátkodobých půjček, které byly realizovány výhradně pro účely řízení likvidity, dosahoval výše 130 mil. Kč. Tyto půjčky měly výhradně podobu depozitních půjček. Splátky těchto krátkodobých půjček činily rovněž 130 mil. Kč.

Pro zajišťování rozpočtové likvidity byly prováděny krátkodobé operace, konkrétně repo operace, kde jako zástava sloužily poukázky ČNB, a depozitní operace. V souvislosti s fungováním Souhrnného účtu státní pokladny mělo MF v průběhu roku k dispozici finanční prostředky na účtech v ČNB (zejména netermínované vklady státních finančních aktiv, nerozdělené prostředky na účtech finančních úřadů a státních fondů) k financování deficitu státního rozpočtu. Volné zdroje v rámci přebytku Souhrnného účtu státní pokladny byly investovány na peněžním trhu.

1.3.3. Emise střednědobých a dlouhodobých dluhopisů na domácím primárním trhu

V 1. pololetí roku 2009 pokračovalo MF ve vydávání střednědobých a dlouhodobých dluhopisů na domácím primárním trhu podle emisního plánu v souladu s emisní politikou nastoupenou od začátku roku 2000. Dne 23. 3. 2009 proběhlo vydání 1. tranše 56. emise 10letých dluhopisů v objemu 14 113 mil. Kč. Dne 25. 5. 2009 se uskutečnilo vydání 1. tranše 58. emise 15letých dluhopisů v objemu 6 009 mil. Kč. Dále se uskutečnilo jedno znovuotevření 50. emise 5letých státních dluhopisů v objemu 6 288 mil. Kč, jedno znovuotevření 52. emise 15letých státních dluhopisů v objemu 12 256 mil. Kč, jedno znovuotevření 54. emise 3letých státních dluhopisů v objemu 14 398 mil. Kč, dvě znovuotevření 56. emise 10letých státních dluhopisů v celkovém objemu 15 967 mil. Kč a

⁴ Jedná se o půjčky a splátky SPP v nominální hodnotě. V hotovostním vyjádření činily emise SPP 66 681 mil. Kč a splátky těchto emisí pak 65 545 mil. Kč.

jedno znovuootevření 58. emise 15letých státních dluhopisů v objemu 6 002 mil. Kč. Celkově tak emise fixně úročených domácích střednědobých a dlouhodobých dluhopisů na primárním trhu dosáhly v roce 2008 výše 75 033 mil. Kč.

Dne 20. 4. 2009 proběhlo vydání 1. tranše 57. emise 3letých variabilně úročených dluhopisů v objemu 8 527 mil. Kč. Dále se uskutečnila tři znovuootevření 55. emise 8letých variabilně úročených státních dluhopisů v celkovém objemu 19 768 mil. Kč. Též proběhla dvě znovuootevření 57. emise 3letých variabilně úročených státních dluhopisů v celkovém objemu 12 765 mil. Kč. Celkový objem variabilně úročených domácích střednědobých a dlouhodobých dluhopisů na primárním trhu dosáhl v roce 2009 výše 41 060 mil. Kč, celkový objem všech domácích emisí SDD pak 116 093 mil. Kč.

V oběhu byly ke konci 1. pololetí 2009 emise s dobami splatnosti 3, 5, 7, 8, 10, 15, 30 a 50 let. Všechny tranše byly prodány v amerických výnosových aukcích:

Číslo emise a tranše	Datum tranše (emise)	Datum splatnosti	Nominální objem tranše	Částka získaná primární aukcí	Kupón ⁵	Výnos do splatnosti
			(mil. Kč)	(mil. Kč)	(%)	(% pa)
55, 4. tranše	19.1.2009	27.10.2016	6 773,61	6 458,83	4,28	4,22
55, 5. tranše	23.2.2009	27.10.2016	4 630,00	4 252,86	4,28	3,83
55, 6. tranše	9.3.2009	27.10.2016	8 364,06	7 569,52	4,28	4,11
56, 1. tranše	23.3.2009	11.4.2019	14 113,40	13 455,19	5,00	5,62
54, 6. tranše	30.3.2009	11.4.2011	14 398,50	14 509,56	4,10	3,70
52, 7. tranše	6.4.2009	12.9.2022	12 255,91	10 678,02	4,70	6,13
57, 1. tranše	20.4.2009	11.4.2012	8 526,74	8 547,45	3,69	3,61
56, 2. tranše	27.4.2009	11.4.2019	7 775,57	7 494,07	5,00	5,48
50, 10. tranše	11.5.2009	18.10.2012	6 287,96	6 169,28	3,55	4,15
57, 2. tranše	18.5.2009	11.4.2012	6 761,99	6 807,00	3,69	3,23
58, 1. tranše	25.5.2009	25.5.2024	6 009,01	5 951,44	5,70	5,80
56, 3. tranše	8.6.2009	11.4.2019	8 191,62	7 733,22	5,00	5,76
57, 3. tranše	22.6.2009	11.4.2012	6 003,02	6 079,63	3,69	2,91
58, 2. tranše	29.6.2009	25.5.2024	6 001,52	5 763,08	5,70	6,11

Ze 14 aukcí domácích střednědobých a dlouhodobých dluhopisů, které se uskutečnily v průběhu 1. pololetí roku 2009, byla ve 4 případech výsledkem premie, zatímco ve zbývajících 10 případech diskont. Suma diskontů střednědobých a dlouhodobých dluhopisů na primárním trhu v 1. pololetí roku 2009 činila -4 877 mil. Kč. Nejvyšší diskont (-1 578 mil. Kč) byl zaznamenán u dubnové aukci 7. tranše 52. emise. Situace, kdy nemohl být prodán celý plánovaný objem příslušné tranše v důsledku skutečnosti, že poptávaný objem dluhopisů ze strany investorů byl nižší než nabízený, nastala u 4. tranše a 5. tranše 55. emise. K situaci,

⁵ Ročně vyplácený kupon s výjimkou 55. a 57. emise vyplácené půlročně s půlroční refixací. Uváděna je kuponová sazba platná v době emise

že prodaný objem dluhopisů byl nižší než nabízený, došlo v případě 4. a 5. tranše 55. emise a dále u 1. a 2. tranše 58. emise a 3. tranše 57. emise, ve všech ostatních případech byl prodán vyšší objem dluhopisů než byl nabízen v aukci.

Prémie emisí kapitálových dluhopisů

Prémie emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů dosáhly v 1. pololetí 2009 výše 253 mil. Kč, což je podstatný nárůst proti 1. pololetí roku 2008, kdy činily pouhé 3 mil. Kč. Prémie ve výši 111 mil. Kč bylo dosaženo v případě březnové aukce 6. tranše 54. emise 3letých dluhopisů s kupónovou sazbou 4,10%, u dubnové aukce 1. tranše tříleté 57. emise s variabilním kupónem prémie činila 21 mil. Kč, u květnové 2. tranše 57. emise 45 mil Kč a u červnové 3. tranše 57. emise 77 mil. Kč.

Prémie emisí státních dluhopisů v 1. pololetí roku 2009 byly součástí příjmů kapitoly Státní dluh.

1.3.4. Obchody se státními střednědobými a dlouhodobými dluhopisy na sekundárním trhu

V průběhu 1. pololetí roku 2009 byly uskutečněny na sekundárním trhu obchody se státními střednědobými a dlouhodobými cennými papíry, kdy se jednalo o prodeje SDD z portfolia MF a zpětné odkupy SDD do portfolia MF (tzv. buybacky) uskutečněné zejména za účelem snižování refinančního rizika.

V průběhu 1. pololetí 2009 MF uskutečnilo celkem 20 zpětných odkupů v celkovém objemu 12 568 mil. Kč, a to v následující struktuře:

- 17 zpětných odkupů 42. emise 5letých státních dluhopisů z roku 2004 v celkovém objemu 10 568 mil. Kč
- 2 zpětné odkupy 44. emise 10letých státních dluhopisů z roku 2005 v objemu 1 000 mil. Kč
- 1 zpětný odkup 46. emise 15letých státních dluhopisů z roku 2005 v objemu 1 000 mil. Kč

Současně bylo provedeno celkem 76 prodejů SDD z portfolia v celkovém objemu 28 808 mil. Kč a v následující struktuře:

- 2 prodeje 44. emise 10letých státních dluhopisů z roku 2005 v celkovém objemu 350 mil. Kč
- 17 prodejů 50. emise 5letých státních dluhopisů z roku 2007 v celkovém objemu 5 800 mil. Kč
- 7 prodejů 52. emise 15letých státních dluhopisů z roku 2007 v celkovém objemu 2 100 mil. Kč

- 23 prodejů 54. emise 3letých státních dluhopisů z roku 2008 v celkovém objemu 12 668 mil. Kč
- 14 prodejů 55. emise 8letých variabilně úročených státních dluhopisů z roku 2008 v celkovém objemu 2 430 mil. Kč
- 13 prodejů 56. emise 10letých státních dluhopisů z roku 2009 v celkovém objemu 5 460 mil. Kč.

Celková suma diskontů z obchodů na sekundárním trhu činila 828 mil. Kč, premií pak 406 mil. Kč.

Celkový objem domácích střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v oběhu se v důsledku emisí na primárním trhu a obchodů na trhu sekundárním zvýšil z 735 551 mil. Kč na počátku roku 2009 o 94 459 mil. Kč na 830 010 mil. Kč na konci 1. pololetí roku 2009. Ke zvýšení tohoto objemu přispěly emise SDD na primárním trhu ve výši 116 093 mil. Kč a prodeje z portfolia MF na sekundárním trhu ve výši 28 808 mil. Kč, ke snížení pak splátky emisí SDD realizované v den jejich splatnosti ve výši 37 874 mil. Kč a zpětné odkupy SDD na sekundárním trhu ve výši 12 568 mil. Kč.

1.3.5. Emise střednědobých a dlouhodobých dluhopisů na zahraničních trzích

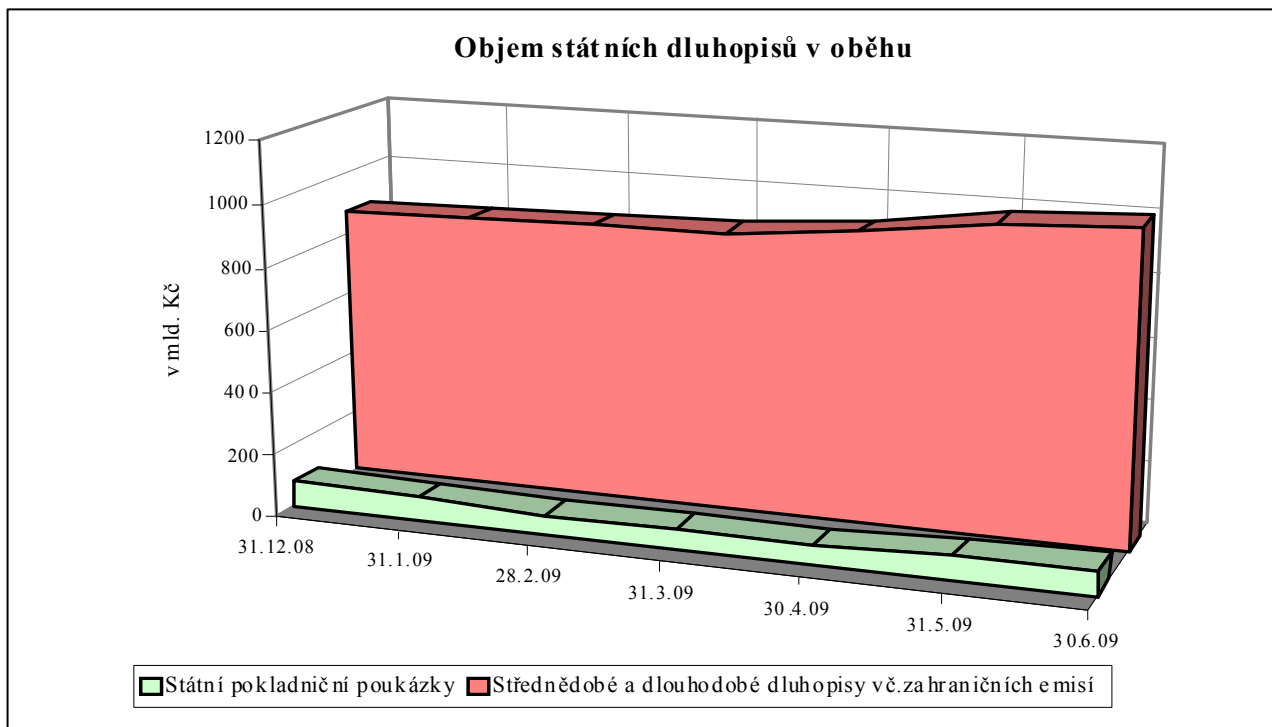
Dne 5. května 2009 vydala Česká republika 4. emisi eurobondů v objemu 1,5 mld. EUR s kupónovou sazbou 4,50% a s dobou splatnosti 5 let. Čistý výnos emise činil 1 478,075 mil. EUR a v den emise byl z větší části zajištěn swapovými operacemi. Korunová hodnota emitovaných prostředků v den emise činila 40,0 mld. Kč.

Část prostředků ze 4. emise eurobondů ve výši 200 mil. euro je vyhrazena pro poskytnutí půjčky Lotyšské republice. Tyto prostředky byly dočasně uloženy ve formě depo a repo operací. Formou depo operace byly rovněž uloženy prostředky pro výplatu 1.kuponu 4.emise eurobondů ve výši 34 mil. euro.

Ke konci 1. pololetí 2009 byly v oběhu státní dlouhodobé dluhopisy emitované na zahraničních trzích v celkovém objemu 175 627 mil. Kč, zatímco na počátku roku 2009 tento objem činil 137 870 mil. Kč. K růstu korunové hodnoty těchto dluhopisů přispěl výnos 3. emise eurobondů ČR ve výši 40 006 mil. Kč, proti tomuto růstu naopak působilo zhodnocování české koruny, jehož dopad činil celkem 2 250 mil. Kč.

1.3.6. Státní dluhopisy celkem

Objem státních dluhopisů v oběhu stoupl během 1. pololetí roku 2009 o 133 303 mil. Kč (v nominálním vyjádření) z 952 171 mil. Kč na 1 085 474 mil. Kč. Znamená to, že **objem státních dluhopisů v oběhu vzrostl v 1. pololetí roku 2009 na 114,0 % jejich stavu na začátku roku.**

Podíl SPP na celkovém státním dluhu se snížil z 7,9% na počátku roku 2009 na 7,0% na konci pololetí, zatímco podíl střednědobých a dlouhodobých dluhopisů (včetně zahraničních emisí) se zvýšil z 87,4% k 1. 1. 2009 na 88,4% k 30. 6. 2009. Tento vývoj struktury státních dluhopisů znázorňuje předchozí graf.

1.3.7. Půjčky od Evropské investiční banky

Kromě půjček emisemi státních dluhopisů se v průběhu 1. pololetí roku 2009 čerpaly půjčky od Evropské investiční banky (EIB) v celkové výši 4 732 mil. Kč:

9. ledna 2009 desátá tranše půjčky pro Masarykovu univerzitu ve výši 265 mil. Kč a 16. března 2009 jedenáctá tranše půjčky pro Masarykovu univerzitu ve výši 453 mil. Kč. 7. dubna 2009 sedmá tranše tranše rámcového úvěru vodního hospodářství ve výši 893 mil. Kč a 15. června 2009 pak šestá tranše půjčky na výstavbu jihozápadní části A Pražského okruhu ve výši 321 mil. Kč a šestá a sedmá tranše půjčky v rámci projektu Spolufinancování Operačního programu doprava – A v celkové výši 2 800 mil. Kč.

V průběhu 1. pololetí 2009 se uskutečnily též splátky půjček od Evropské investiční banky v celkovém objemu 318 mil. Kč:

16. března 2009 se uskutečnily dílčí splátky půjčky na výstavbu dálnic B ve výši 176 mil. Kč, dílčí splátky půjčky na prevenci povodní ve výši 60 mil. Kč a dílčí splátky půjčky pro Masarykovu univerzitu ve výši 56 mil. Kč. 15. 6. 2009 pak splátka půjčky na výstavbu Pražského okruhu část A ve výši 26 mil. Kč.

Celkem se objem půjček od EIB v průběhu 1. pololetí roku 2009 zvýšil z 46 812 mil. Kč na 51 226 mil. Kč.

1.4. VÝVOJ ÚROKOVÝCH SAZEB

Období 1. poloviny roku 2009 se vyznačovalo poměrně kolísavým trendem. Vývoj výnosů nových emisí státních dluhopisů v daném roce přitom zásadním způsobem ovlivňuje i úrokové náklady na emise státních dluhopisů v tomto roce. Na pokles úrokových sazeb částečně působilo snížení základních měnověpolitických nástrojů ČNB o 50 bazických bodů k 6.2.2009 a o 25 bazických bodů k 11.5.2009, oproti tomu zejména u dlouhodobých státních dluhopisů působí nepříznivě vysoké rizikové přírážky z důvodu přetrvávající finanční krize.

Výnosy SPP v 1. pololetí 2009 měly kolísající trend. Výnosy 3měsíčních emisí SPP vzrostly z 1,79% p.a. na konci ledna na 1,95% p.a. v polovině února, přičemž začátkem dubna opět poklesly na 1,87% p.a. Výnosy 6měsíční emise SPP byl počátkem února na úrovni 1,85% p.a. Mírný pokles výnosů se projevil u 9měsíčních emisí SPP, a to z 2,20% p.a. v polovině března a na konci května na 1,98% p.a. v polovině června. Úrokové sazby u 52týdenních emisí SPP nejprve vzrostly z úrovně 2,26% p.a. v polovině ledna 2009 na hodnotu 2,50% p.a. počátkem března. Poté však v dalších aukcích výnosy těchto emisí klesaly, a to až na úroveň 1,98% p.a. koncem června.

Velikost a vývoj výnosů do splatnosti střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů závisel v průběhu 1. pololetí roku 2009 na délce splatnosti jednotlivých emisí, podobně jako tomu bylo v 1. čtvrtletí tohoto roku.

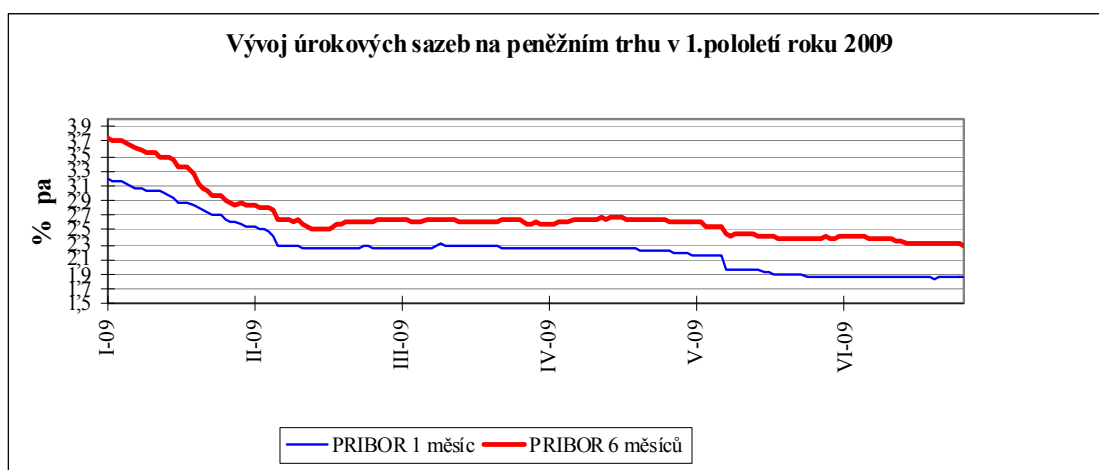
Výnos u tří tranší 8leté 55. emise variabilně úročených SDD nejprve činil v polovině ledna 4,22% p.a., v průběhu 1. čtvrtletí pak nejprve poklesl na hodnotu 3,83% p.a. na konci února. Následně pak vzrostl na 4,11% p.a. na počátku března. Oproti lednu tak výnos této tranše poklesl o 11 bazických bodů.

Výnos tranší u další variabilně úročené 57. emise SDD činil v polovině dubna 3,61% p.a., v polovině května 3,23% p.a. a ve třetí dekádě června pak 2,91% p.a, celkem tak poklesl o 70 bazických bodů.

U 6. tranše 5leté 54. emise činil výnos na konci března 2009 3,70% p.a.

Výnos 1. tranše 10leté 56. emise SDD činil na konci března 5,62% p.a., koncem dubna činil 5,48% p.a. a počátkem června stoupl na 5,76% p.a. Celkově tak v červnu došlo k růstu průměrného výnosu do splatnosti o 14 bazických bodů oproti březnu.

Výnos 7. tranše 15leté 52. emise SDD činil počátkem dubna 6,13% p.a. Výnos 1. tranše nové 15leté 58. emise na konci května činil 5,80% p.a, 2. tranše této emise na samém konci června zaznamenala nárůst výnosu na 6,11% p.a. Celkově tak v červnu nastal pokles o 2 bazické body oproti dubnu.

1.5. SPLÁTKY JISTINY

Celkový hrubý úmor (splátky jistiny) státního dluhu v 1. pololetí roku 2009 činil **117 642 mil. Kč**, přičemž úmor vnitřního dluhu činil 117 316 mil. Kč. Převážnou část hrubého úmoru činily splátky emisí SPP v celkové výši 66 744 mil. Kč.

Úmor střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů činil 50 442 mil. Kč, přičemž z této částky 37 679 mil. Kč představovaly splátky dluhopisů realizované v den jejich splatnosti a 12 568 mil. Kč zpětné odkupy dluhopisů před datem splatnosti.

V rámci úmoru střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů byla dne 22. března 2009 uhrazena částkou 37 874 mil. Kč při své splatnosti zbylá jistina 42. emise 5letých státních dluhopisů z roku 2004.

Úmor krátkodobých půjček (depozitních operací) činil 130 mil. Kč.

Úmor zahraničního dluhu činil 327 mil. Kč a byl tvořen především splátkami půjček od Evropské investiční banky v celkové výši 318 mil. Kč. Splátky půjček od Evropské investiční banky byly financovány z výnosů emisí státních dluhopisů.

Zbylou část úmoru zahraničního dluhu představovaly dílčí splátky směnek pro úhradu účasti u EBRD ve výši 9 mil.Kč, které byly financovány ze státního rozpočtu, a to z kapitoly Státní dluh.

Částka **117 642** mil. Kč na hrubý úmor byla financována ze čtyř zdrojů:

- i) 117 503 mil. Kč z výnosů emisí státních dluhopisů;
- ii) 130 mil. Kč v rámci přebytku souhrnného účtu státní pokladny;
- iii) 9 mil. Kč ze státního rozpočtu (kapitola Státní dluh)

Celkový čistý úmor činil 50 898 mil. Kč⁶.

2.1 PŘÍJMY KAPITOLY STÁTNÍ DLUH

Přehled rozpočtových příjmů kapitoly Státní dluh v 1. pololetí 2009 podává následující tabulka.

v mil. Kč

Ukazatel	Skutečnost 1. pololetí 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost 1. pololetí 2009	%	Index 2009/2008 (%)
		Schválený	vč. všech změn			
1	2	3	4	5	5 : 4	5 : 2
Příjmy kapitoly celkem	3 370	6 676	6 676	3 830	57,4	113,7
1. Úrokové příjmy celkem	3 338	6 666	6 666	3 718	55,8	111,4
vnitřního dluhu	3 030	5 916	5 916	3 143	53,1	103,7
<i>Z toho:</i>						
středně- a dlouhodobé dluhopisy	1 632	2 916	2 916	2 235	76,7	137,0
krátkodobé půjčky	1 398	3 000	3 000	907	30,2	64,9
vnějšího dluhu	308	750	750	575	76,5	186,6
<i>Z toho:</i>						
zahraniční emise dluhopisů	308	750	750	574	76,5	186,1
krátkodobé půjčky	-	-	-	2	-	-
2. Realizovaný kurzový zisk	32	10	10	113	1 125,3	357,2

Tyto výsledky kapitoly znamenají, že v porovnání s 1. pololetím 2008 se v 1. pololetí 2009 celkové příjmy kapitoly zvýšily o 13,7%, přičemž úrokové příjmy se zvýšily o 11,4%. Příjmy kapitoly za 1. pololetí 2009 se zvýšily meziročně ve srovnání s 1. pololetím 2008 o 460 mil. Kč. Příjmy kapitoly jsou ve srovnání se schváleným rozpočtem, který je shodný s rozpočtem po změnách, o 7,4 procentních bodů nad alikvotou pro 1. pololetí 2009.

⁶ Tento celkový čistý úmor nezahrnuje splátky jistiny státních pokladničních poukázek, jejichž emise jsou stále obnovovány.

Celkové příjmy kapitoly v 1. pololetí 2009 dosáhly výše **3 830 mil. Kč**, což představuje 57,4% příjmů rozpočtovaných pro rok 2009. Příjmy kapitoly Státní dluh byly v 1. pololetí 2009 tvořeny **úrokovými příjmy a příjmy z realizovaných kurzových zisků**.

Úrokové příjmy kapitoly Státní dluh ve výši 3 718 mil. Kč byly tvořeny z větší části příjmy vnitřního dluhu, které dosáhly 3 143 mil. Kč. Z této částky představují příjmy ze střednědobých a dlouhodobých dluhopisů celkem 2 235 mil. Kč, kdy 1 576 mil. Kč činily alikvotní úrokové výnosy spojené s emisemi SDD na primárním trhu a prodeji těchto instrumentů na trhu sekundárním, 659 mil. Kč prémie spojené s transakcemi s SDD na primárním a sekundárním trhu a nepatrnou hodnotu též příjmy spojené s vrátkami propadlých kupónů SDD vyplácených v minulých letech. Příjmy ze střednědobých a dlouhodobých dluhopisů vzrostly oproti 1. pololetí 2008 o 37,0% především v důsledku zvýšené emisní činnosti v 1. pololetí 2009 vzhledem ke stejnému období minulého roku.

Příjmy z krátkodobých poskytnutých půjček ve výši 907 mil. Kč jsou tvořeny zejména příjmy z aktivních operací řízení likvidity na účtu řízení likvidity státní pokladny (repo operacemi se zástavou poukázek ČNB a SPP a depozitními operacemi) ve výši 903 mil. Kč. Příjmy z cizoměnových aktivních depozit pak činí 4 mil. Kč. Příjmy z krátkodobých poskytnutých půjček poklesly ve srovnání s 1. pololetím roku 2008 o 35,1%, což bylo způsobeno menším objemem investovaných prostředků a nižšími úrokovými sazbami.

Úrokové příjmy vnějšího dluhu dosáhly v 1. pololetí 2009 velikosti 575 mil. Kč, přičemž byly dány téměř zcela výhradně příjmy ze swapových operací. Ve srovnání s 1. pololetím 2009 došlo k růstu příjmů z těchto operací o 86,1%, což bylo dáno novými příjmy ze swapů spojených s 3. emisí eurobondů.

Příjmy z realizovaných kurzových zisků činily v 1. pololetí 2009 celkem 113 mil. Kč a byly dány zejména příjmy spojenými s emisemi eurobondů ve výši 111 mil. Kč a dále příjmem vztaženým ke směnce k úhradě účasti u EBRD ve výši 2 mil. Kč.

Z hlediska druhového členění rozpočtové skladby byly v 1. pololetí 2009 veškeré příjmy kapitoly Státní dluh součástí podseskupení položek 214 – Příjmy z úroků a realizace finančního majetku, tj. seskupení položek 21 – Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem a třídy 2 – Nedaňové příjmy.

2.2 VÝDAJE KAPITOLY STÁTNÍ DLUH

Přehled rozpočtových výdajů kapitoly Státní dluh v 1. pololetí 2009 podává následující tabulka.

v mil. Kč

Ukazatel	Skutečnost 1. pololetí 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost 1. pololetí 2009	%	Index 2009/2008 (%)
		Schválený	vč. všech změn		Plnění	
1	2	3	4	5	5 : 4	5 : 2
Výdaje kapitoly celkem	19 885	64 070	56 573	29 610	52,3	148,9
1. Úrokové výdaje celkem	19 780	47 937	47 937	29 402	61,3	148,6
na vnitřní dluh	16 059	37 274	37 274	22 370	60,0	139,3
<i>Z toho:</i>						
na státní pokladniční poukázky	907	2 262	2 262	1 154	51,0	127,1
na středně- a dlouhodobé dluhopisy	15 147	35 013	35 013	21 217	60,6	140,1
na krátkodobé půjčky	4	-	-	0	-	0,1
na vnější dluh	3 721	10 662	10 662	7 032	65,9	189,0
<i>Z toho:</i>						
na zahraniční emise dluhopisů	2 977	8 173	8 173	6 186	75,7	207,8
na půjčky od EIB	744	2 489	2 489	846	34,0	113,7
2. Poplatky	94	300	293	199	68,0	212,1
3. Úmor státního dluhu	12	10	10	9	85,5	74,0
4. Transfery na projekty⁷	-	15 823	8 333	-	-	-

Celkové výdaje kapitoly v 1. pololetí 2009 dosáhly výše **29 610 mil. Kč**, což představuje 52,3% výdajů rozpočtovaných pro rok 2009. **Úrokové výdaje** činily 29 402 mil. Kč, **poplatky** 199 mil. Kč a **úmor státního dluhu** pak 9 mil. Kč.

Tyto výsledky kapitoly znamenají, že v porovnání s 1. pololetím 2008 se v 1. pololetí 2009 celkové výdaje kapitoly zvýšily o 48,9%, resp. úrokové výdaje se zvýšily o 48,6%, zatímco státní dluh vzrostl o 21,8% (v porovnání konec 2Q2009 / konec 2Q2008).

V úrokových výdajích stále dominují úrokové výdaje na vnitřní dluh (22 370 mil. Kč), avšak v porovnání s 1. pololetím 2008 se podíl úrokových výdajů na vnitřní dluh na celkových úrokových výdajích snížil o 5,1 procentních bodů z 81,2% na 76,1%.

Úrokové výdaje na vnitřní (domácí) dluh jsou složeny především z úrokových výdajů na státní pokladniční poukázky a z úrokových výdajů na střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy. Úrokové výdaje na státní pokladniční poukázky dosáhly v 1. pololetí 2009 výše 1 154 mil. Kč oproti 907 mil. Kč ve stejném období roku 2008, což představuje přírůstek 27,1%.

Úrokové výdaje na střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy dosáhly v 1. pololetí 2009 výše 21 217 mil. Kč oproti 15 147 mil. Kč ve stejném období roku 2008, vzrostly tedy

⁷ Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí

o 40,1%. Většinu z těchto výdajů tvořily výdaje na vyplacené kupóny SDD, a to 15 128 mil. Kč. Úrokové výdaje na SDD byly dále zvyšovány výdaji na diskonty SDD ve výši 5 705 mil. Kč, přičemž z této částky činily diskonty z emisí na primárním trhu 4 877 mil. Kč a z obchodů na trhu sekundárním pak 828 mil. Kč. Výdaje ve výši 384 mil. Kč byly tvořeny vyplacenými alikvotními úrokovými výnosy ze zpětných odkupů na sekundárním trhu.

Součástí úrokových výdajů na vnitřní dluh jsou i výdaje na krátkodobé půjčky, které však dosahují zanedbatelné hodnoty 3 tis. Kč.

Úrokové výdaje na vnější (zahraniční) dluh ve výši 7 032 mil. Kč oproti 3 721 mil. Kč v 1. pololetí 2008 byly dány zejména úroky zahraničních emisí státních dluhopisů České republiky, které v 1. pololetí 2009 činily 6 186 mil. Kč oproti 2 977 mil. Kč v 1. pololetí 2008 (přírůstek o 107,8%). Tyto úrokové výdaje byly určeny především výdaji na swapové operace, jenž byly realizovány pro zajištění těchto zahraničních emisí dluhopisů proti devizovému a úrokovému riziku. Výdaje na tyto zajišťovací operace činily v 1. pololetí 2009 celkem 2 966 mil. Kč. Úrokové výdaje na zahraniční emise dluhopisů byly ovlivněny rovněž přímými výdaji na kupóny 2. a 3. emise eurobondů ve výši 2 781 mil. Kč. Úrokové výdaje na zahraniční emise dluhopisů byly ovlivněny rovněž diskontem 4. emise eurobondů ve výši 439 mil. Kč. Vysoký nárůst úrokových nákladů na zahraniční emise dluhopisů byl dán zejména významným nárůstem těchto dluhopisů v oběhu a dále zvýšením úrokových sazeb spojených s těmito instrumenty.

Druhou složkou úrokových výdajů na vnější dluh byly výdaje z titulu půjček od Evropské investiční banky (EIB) ve výši 846 mil. Kč, které se v porovnání s 1. pololetím 2008 zvýšily o 13,7% zejména v důsledku růstu objemu těchto půjček.

Skutečnost vyšších výdajů na SPP v 1. pololetí roku 2009 oproti stejnému období roku minulého byla způsobena výrazně vyšším objemem emitovaných poukázek oproti stejnému období minulého roku a též delší původní dobou splatnosti SPP. Tyto skutečnosti převážily i efekt nižších výnosů těchto instrumentů v letošním roce, kdy například výnos 3měsíční emise SPP v 1. pololetí 2009 nedosahoval ani hodnoty 2 % p. a., zatímco v 1. pololetí 2008 dosahoval zhruba 3,75% p. a.

Úrokové sazby na kapitálovém trhu u dlouhodobých státních dluhopisů byly v 1. pololetí roku 2009 víceméně konstantní, avšak oproti stejnému období minulého roku dosahovaly podstatně vyšších hodnot v důsledku vyšších rizikových přírůstků, a to téměř o 1 p.b. Naopak u 3letých emisí státních střednědobých dluhopisů se projevil pokles výnosů do splatnosti. V důsledku celkového růstu úrokových sazeb na kapitálovém trhu v porovnání s obdobím, kdy byla stanovována kuponová sazba vydávaných emisí, dosáhly diskonty, s nimiž byla prodána většina tranší střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů na domácím trhu, celkové výše 5 705 mil. Kč. Tyto výdaje jsou významně vyšší než v 1. pololetí roku 2008, kdy diskonty dosáhly 2 069 mil. Kč. Tyto vysoké diskonty byly hlavní příčinou

relativně vysokého růstu úrokových nákladů na státní střednědobé a dlouhodobé dluhopisy v 1. pololetí 2009 oproti stejnému období minulého roku.

V 1. pololetí 2009 činily poplatky spojené s obsluhou státního dluhu 199 mil. Kč, což je 68,0% rozpočtu po změnách. Ve srovnání s 1. pololetím 2009 se úhrady z titulu poplatků zvýšily o 112,1%. Tento vysoký objem výdajů na poplatky vzhledem k 1. pololetí 2008 byl způsoben zejména relativně vysokými výdaji na poplatky spojenými s 4. emisí eurobondů.

V průběhu 1. pololetí 2009 došlo též ke splátkám směnek pro úhradu účasti u Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD) a vypořádání kursového rozdílu se státním rozpočtem ve výši 9 mil. Kč, což představuje 85,5% rozpočtované částky ukazatele Úmor státního dluhu a o 26,0% nižší výdaj než ve stejném období minulého roku.

Z hlediska druhového členění rozpočtové skladby byly v 1. pololetí roku 2009 veškeré realizované výdaje kapitoly Státní dluh ve výši 29 610 mil. Kč součástí třídy 5 – Běžné výdaje. Úrokové výdaje a poplatky spojené s obsluhou státního dluhu ve výši 29 601 mil. Kč byly součástí podseskupení položek 514 – Úroky a ostatní finanční výdaje, tj. seskupení položek 51 – Neinvestiční nákupy a související výdaje, zatímco výdaje na úmor státního dluhu ve výši 9 mil. Kč náležely do podseskupení položek 551 – Neinvestiční transfery mezinárodním organizacím a nadnárodním orgánům, potažmo seskupení položek 55 – Neinvestiční transfery do zahraničí.

V roce 2009 byl ve výdajích kapitoly Státní dluh poprvé rozpočtován ukazatel „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ (dále také „transfery“). V rámci tohoto ukazatele jsou rozpočtovány prostředky získané z úvěrů od Evropské investiční banky, které jsou v průběhu roku převáděny prostřednictvím rozpočtových opatření do jiných rozpočtových kapitol. Jinak řečeno, skutečné výdaje v rámci tohoto ukazatele kapitoly Státní dluh budou nulové.

V průběhu 1. pololetí 2009 bylo formou rozpočtových opatření převedeno z „transferů“ celkem 7 490 mil. Kč. Rozpočet tohoto ukazatele se tak snížil z 15 823 mil. Kč na 8 333 mil. Kč.

2.3 ÚPRAVY ROZPOČTU KAPITOLY STÁTNÍ DLUH V 1. POLOLETÍ 2009

Ve schváleném rozpočtu kapitoly Státní dluh za rok 2009 byly následující závazné ukazatele:

Příjmy celkem	6 675 770 tis. Kč
nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem	6 675 770 tis. Kč
Výdaje celkem	64 069 538 tis. Kč
úroky státního dluhu	47 936 505 tis. Kč

poplatky spojené s obsluhou státního dluhu	300 000 tis. Kč
úmor státního dluhu	9 999 tis. Kč
transfery na projekty financované z úvěrů od zahr. fin. inst.	15 823 034 tis. Kč
Financování:	
Zvýšení stavu státních dluhopisů	23 600 605 tis. Kč
Zvýšení stavu přijatých dlouhodobých úvěrů	15 823 034 tis. Kč
Změna stavu na účtech státních finančních aktiv	-1 323 639 tis. Kč

Přehled změn rozpočtu kapitoly 396 - Státní dluh - provedená rozpočtová opatření (ROP)
v 1. pololetí roku 2009

I. Rozpočtové opatření zvyšující závazný ukazatel financování „Změna stavu na účtech státních finančních aktiv“ v souvztáhnosti s rozpočtovými opatřeními v kapitole OSFA zvyšujícími celkové výdaje a příslušný specifický ukazatel této kapitoly:

1. Datum rozpočtového opatření: 10. března 2009 (ROP č. 8 v kapitole Státní dluh)

Zvýšení závazného ukazatele financování o 220 500 tis. Kč v souvztáhnosti s ROP v kapitole OSFA č. 1 přesouvajícím prostředky do kapitoly Ministerstvo zemědělství a zvyšujícím specifický ukazatel OSFA „Transfery na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření“.

V důsledku výše uvedeného rozpočtového opatření tak došlo ke zvýšení závazného ukazatele financování „Změna stavu na účtech státních finančních aktiv“ o 220 500 tis. Kč.

II. Rozpočtová opatření ve výdajích kapitoly Státní dluh:⁸

1. Datum rozpočtového opatření: 19. ledna 2009 (ROP č. 1 v kapitole Státní dluh)

Snížení specifického dílčího ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ o 264 550 tis. Kč a v důsledku toho snížení souhrnného ukazatele „Výdaje celkem“ rovněž o 264 550 tis. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo školství na rozvoj materiálně technické základny Masarykovy univerzity v Brně.

2. Datum rozpočtového opatření: 27. ledna 2009 (ROP č. 3 v kapitole Státní dluh)

Snížení specifického dílčího ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ o 1 720 000 tis. Kč a v důsledku toho snížení souhrnného ukazatele „Výdaje celkem“ rovněž o 1 720 000 tis. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo dopravy na financování národních podílů u projektů spolufinancovaných z Operačního programu Doprava.

3. Datum rozpočtového opatření: 6. února 2009 (ROP č. 4 v kapitole Státní dluh)

⁸ Bez vnitřních rozpočtových opatření

Snížení specifického dílčího ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ o 758 229 tis. Kč a v důsledku toho snížení souhrnného ukazatele „Výdaje celkem“ rovněž o 758 229 tis. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo dopravy na financování výstavby silničního okruhu kolem Prahy, části jihozápadní.

4. Datum rozpočtového opatření: 3. března 2009 (ROP č. 5 v kapitole Státní dluh)

Snížení specifického dílčího ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ o 280 000 tis. Kč a v důsledku toho snížení souhrnného ukazatele „Výdaje celkem“ rovněž o 280 000 tis. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo zemědělství na financování protipovodňových opatření.

5. Datum rozpočtového opatření: 10. března 2009 (ROP č. 7 v kapitole Státní dluh)

Snížení specifického dílčího ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ o 452 656 tis. Kč a v důsledku toho snížení souhrnného ukazatele „Výdaje celkem“ rovněž o 452 656 tis. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo školství na rozvoj materiálně technické základny Masarykovy univerzity v Brně.

6. Datum rozpočtového opatření: 17. dubna 2009 (ROP č. 10 v kapitole Státní dluh)

Snížení specifického dílčího ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ o 893 365 tis. Kč a v důsledku toho snížení souhrnného ukazatele „Výdaje celkem“ rovněž o 893 365 tis. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo zemědělství na financování investičních potřeb souvisejících s prováděním programu Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací.

7. Datum rozpočtového opatření: 30. dubna 2009 (ROP č. 11 v kapitole Státní dluh)

Snížení specifického dílčího ukazatele „Poplatky spojené s obsluhou státního dluhu“ o 6 620 tis. Kč a v důsledku toho snížení souhrnného ukazatele „Výdaje celkem“ rovněž o 6 620 tis. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo financí na zabezpečení 1. fáze projektu prodeje státních dluhopisů obyvatelstvu.

8. Datum rozpočtového opatření: 10. června 2009 (ROP č. 13 v kapitole Státní dluh)

Snížení specifického dílčího ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ o 2 800 000 tis. Kč a v důsledku toho snížení souhrnného ukazatele „Výdaje celkem“ rovněž o 2 800 000 tis. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo dopravy na financování národních podílů u projektů spolufinancovaných z Operačního programu Doprava.

9. Datum rozpočtového opatření: 10. června 2009 (ROP č. 14 v kapitole Státní dluh)

Snížení specifického dílčího ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ o 321 132 tis. Kč a v důsledku toho snížení souhrnného

ukazatele „Výdaje celkem“ rovněž o 321 132 tis. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo dopravy na financování výstavby silničního okruhu kolem Prahy, části jihozápadní.

Celkové finanční prostředky převedené rozpočtovými opatřeními z výdajů kapitoly Státní dluh ve prospěch jiných kapitol činily 7 496 552 tis. Kč, z toho převody ve výši 7 489 932 mil. Kč byly realizovány snížením specifického výdajového ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ a převod ve výši 6 620 tis. Kč byl realizován snížením specifického výdajového ukazatele „Poplatky spojené s obsluhou státního dluhu“.

Po provedení výše uvedených změn byly závazné ukazatele kapitoly následující:

Příjmy celkem	6 675 770 tis. Kč
nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem	6 675 770 tis. Kč
Výdaje celkem	56 572 986 tis. Kč
úroky státního dluhu	47 936 505 tis. Kč
poplatky spojené s obsluhou státního dluhu	293 380 tis. Kč
úmor státního dluhu	9 999 tis. Kč
transfery na projekty financované z úvěrů od zahr. fin. inst.	8 333 102 tis. Kč

Financování:

Zvýšení stavu státních dluhopisů	23 600 605 tis. Kč
Zvýšení stavu přijatých dlouhodobých úvěrů	15 823 034 tis. Kč
Změna stavu na účtech státních finančních aktiv	-1 103 139 tis. Kč

Skutečnost dosažená v rámci ukazatele „Financování – zvýšení stavu státních dluhopisů“ v kapitole Státní dluh činila 7 178 011 tis. Kč, což znamená 30,4% rozpočtovaného objemu. Skutečnost dosažená v rámci ukazatele „Financování – zvýšení stavu přijatých dlouhodobých úvěrů“ v kapitole Státní dluh činila 4 731 703 tis. Kč, což znamená 29,9% rozpočtovaného objemu. Skutečnost dosažená v rámci ukazatele „Financování – změna stavu na účtech státních finančních aktiv“ v kapitole Státní dluh činila -1 490 595 tis. Kč, což znamená 135,1% rozpočtu po změnách.

2.4 OČEKÁVANÉ PLNĚNÍ PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ KAPITOLY STÁTNÍ DLUH

Příjmy kapitoly SD:

Rozpočet po změnách k 30. 6. 2009: 6 675 770 tis. Kč

Očekávaná skutečnost 2009: 6 675 770 tis. Kč, z toho položky:

2141 – Příjmy z úroků: 6 475 770 tis. Kč

2143 – Realizované kurzové zisky: 200 000 tis. Kč

Výdaje kapitoly SD:

Rozpočet po změnách k 30. 6. 2009: 56 572 986 tis. Kč, z toho:

5141 – Úroky vlastní: 47 936 505 tis. Kč

5144 – Poplatky dluhové služby: 293 380 tis. Kč

5511 – Neinvestiční transfery mezinárodním organizacím (úmor státního dluhu): 9 999 tis. Kč

Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí: 8 333 102 tis. Kč

Očekávaná skutečnost 2009: 58 313 732 tis. Kč, z toho položky:

5141 – Úroky vlastní: 56 909 799 tis. Kč

5142 – Realizované kurzové ztráty: 1 000 000 tis. Kč

5144 – Poplatky dluhové služby: 393 380 tis. Kč

5511 – Neinvestiční transfery mezinárodním organizacím (úmor státního dluhu): 10 553 tis. Kč

Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí: 0 tis. Kč

Očekávaná skutečnost příjmů za rok 2009 odpovídá rozpočtu, došlo pouze ke změně struktury rozpočtovaných příjmů, a to snížení úrokových příjmů zejména v důsledku snížení příjmů z krátkodobých poskytnutých půjček v důsledku menšího objemu investovaných prostředků a nižších úrokových sazeb na straně jedné a růstu příjmů z realizovaných kurzových zisků v důsledku metodických měn spojených s vypořádáním přecenění cizoměnových operací se státním rozpočtem.

Očekávaná skutečnost výdajů kapitoly Státní dluh se oproti schválenému rozpočtu kapitoly Státní dluh podstatně liší. Bez zahrnutí ukazatele „Transfery na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí“ se zvláštním režimem, kdy se standardně předpokládá úplný přesun rozpočtované částky ve výši 15 823 034 tis. Kč prostřednictvím rozpočtových opatření do ostatních kapitol, tj. nulová realizace rozpočtu, je očekávaná skutečnost výdajů kapitoly Státní dluh o celkem 10 073 848 tis. Kč vyšší než rozpočet po změnách k 30. 6. 2009.

Rozpočet po změnách k 30. 6. 2009 specifického výdajového ukazatele „Úroky státního dluhu“ činil 47 936 505 tis. Kč, zatímco očekávaná skutečnost roku 2009 dosahovala 57 909 799 tis. Kč, tj. byla o 9 973 294 tis. Kč vyšší, a to z důvodu vyššího očekávaného než schváleného schodku státního rozpočtu v důsledku hospodářské krize a s ní spojených nižších rozpočtových příjmů a vyšších sociálních výdajů, dále z důvodu vyšších úrokových sazeb z dlouhodobých dluhových instrumentů a též skutečnosti, že již v momentu schválení státního rozpočtu kapitoly Státní dluh byl tento velmi napjatý. Kromě toho je třeba též zohlednit růst

úrokových nákladů v důsledku emisí SDD na obnovu po povodních a výstavbu dálnice D47 a také dostatečnou rezervu na diskonty emisí SDD, které jsou velmi obtížně predikovatelné. Zvýšení z titulu výše uvedených faktorů činí 8 973 294 tis. Kč a očekávaná skutečnost v rámci položky 5141 – Úroky vlastní tak činí 56 909 799 tis. Kč. Zbylá částka rozdílu očekávané skutečnosti oproti rozpočtu po změnách v rámci specifického ukazatele „Úroky státního dluhu“ ve výši 1 000 000 tis. Kč představuje očekávanou skutečnost položky 5142 – Realizované kurzové ztráty, kterou bylo nutno zohlednit v důsledku metodických změn při dotváření účetních pravidel a která představuje očekávané výdaje spojené s realizovanými kurzovými ztrátami z operací vztahujících se k emisím eurobondů a příslušným zajišťovacím transakcím.

Rozpočet po změnách k 30. 6. 2009 specifického výdajového ukazatele „Poplatky spojené s obsluhou státního dluhu“ činil 293 380 tis. Kč, zatímco očekávaná skutečnost roku 2009 dosahovala 393 380 tis. Kč, tj. byla o 100 000 tis. Kč vyšší z důvodu vyšších výdajů na zabezpečení činností spojených s prodejem dluhopisů obyvatelstvu, a to úhrad administrátorovi.

Rozpočet po změnách k 30. 6. 2009 specifického výdajového ukazatele „Úmor státního dluhu“ činil 9 999 tis. Kč, zatímco očekávaná skutečnost roku 2009 dosahovala 10 553 tis. Kč, tj. byla o 554 tis. Kč vyšší, a to z důvodu nutnosti zahrnutí efektu přecenění směnek pro úhradu účasti u EBRD a slabšího kurzu české koruny oproti americkému dolaru a přes snížení očekávání splátek směnek pro úhradu účasti u IBRD.

3. DLUHOVÁ STRATEGIE A ŘÍZENÍ RIZIK

Klíčovým řídicím dokumentem pro naplňování dluhové strategie a pro realizaci politiky řízení rizik byl také v roce 2009 dokument *Strategie financování a řízení státního dluhu pro rok 2009*, schválený ministrem financí pod č.j.: 20/95845/2008-201 a zveřejněný a prezentovaný domácím a zahraničním primárním dealerům dne 1. prosince 2008 na pravidelném výročním setkání, které pořádá Odbor řízení státního dluhu a státních finančních aktiv.

V oblasti řízení refinančního rizika se podařilo zejména udržet podíl krátkodobého státního dluhu, tj. splatného do 1 roku, pod dlouhodobě cílovanou vyhlášenou limitní hodnotou 20%, která byla poprvé historicky prolomena v prvním čtvrtletí 2006. Ke konci prvního pololetí 2009 dosáhl tento parametr hodnoty 13,4%, tj. zaznamenal meziroční pokles o 0,4 procentního bodu. Ministerstvu financí se tak podařilo udržet rizikovou strukturu státního dluhu v podobě obvyklé ve vyspělých zemích eurozóny ještě v době před samotným plánovaným přijetím eura za domácí měnu. V rámci stabilizace refinančního rizika byl také

splněn vyhlášený cíl pro průměrnou splatnost státního dluhu, který byl vyhlášen pro rok 2009 jako **pásmo 5,5 až 7,0 let**, přičemž dosažená hodnota činila 6,6 let.

Odboru řízení státního dluhu a státních finančních aktiv nadále úspěšně používá bankovní integrovaný informační systém WallStreet Systems (Trema) Suite, který je hlavním prostředkem řízení operačního rizika dluhových operací a řízení portfolií státu na finančním trhu. Stejný systém používá například také Evropská investiční banka, Evropská centrální banka, řada ministerstev financí a národních dluhových úřadů a centrálních bank.

Propojení tohoto systému s obchodními terminály Reuters a s národním vypořádacím centrem cenných papírů Univyc umožňuje také aktivního působení Ministerstva financí na sekundárním trhu střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v podobě přímých sekundárních prodejů z vlastního portfolia, zpětných odkupů a repo obchodů s těmito dluhopisy.

Vyhodnocení struktury dluhového portfolia ve vztahu k vyhlášeným strategickým cílům a plnění ročního programu financování shrnuje následující přehled.

Program financování a strategické cíle v roce 2009

UKAZATEL	Vyhlášený cíl pro rok 2009	Stav k 30. 6. 2009
	Max. 50% hrubé výpůjční potřeby	53,2%
Zahraniční emisní činnost	0,0 až 74,2 mld. Kč	39,5 mld. Kč
Hrubá emise SDD	40,0 až 125,0 mld. Kč	144,9 mld. Kč
Čistá emise peněžních instrumentů	0,0 až 5,0 mld. Kč	1,1 mld. Kč
Půjčky od EIB	15,8 mld. Kč	4,7 mld. Kč
Krátkodobý státní dluh	20% a méně	13,4%
Průměrná doba do splatnosti	5,5 až 7,0 let	6,6 let
Úroková re-fixace do 1 roku	30 až 40%	26,8

Poznámky: SDD – domácí korunové středně a dlouhodobé státní dluhopisy; Hrubá emise zahrnuje sekundární prodeje SDD.

Zdroj: MF ČR.

V oblasti zahraničního financování byla dne 29. dubna vydána čtvrtá veřejná syndikovaná zahraniční emise ve výši 1,5 mld. EUR, tj. cca 39,5 mld. Kč, což je přibližně polovina původně vyhlášené maximální zahraniční emisní činnosti vyhlášené v rámci finančního programu pro rok 2009. Dále došlo ve druhém čtvrtletí k čerpání čtyřech tranší půjček od Evropské investiční banky v celkové výši 4,0 mld. Kč. Celkem je načerpáno za první pololetí 4,7 mld. Kč, tj. cca 29,7% tohoto typu financování schváleného zákonem o státním rozpočtu na rok 2009.

Vzhledem ke světové finanční krizi a tím i vyšší výpůjční potřebě vlády byly překročeny vyhlášené cíle finančního programu. Ministerstvo financí bude při plnění dalšího financování pružně reagovat na aktuální výpůjční potřeby vlády a situaci na trhu.

V oblasti domácí emisní činnosti došlo ve druhém čtvrtletí k hrubé emisi středně- a dlouhodobých dluhopisů v nominální hodnotě 78,9 mld. Kč, z toho 11,1 mld. Kč bylo prodáno na sekundárním trhu prostřednictvím obchodních systémů Odboru řízení státního dluhu. Celkem za 1. pololetí činila hrubá emise 144,9 mld. Kč, z toho bylo 28,8 mld. Kč prodáno na sekundárním trhu. Tímto došlo k využití 115,9% původně schváleného ročního maximálního limitu pro domácí emisní činnost. V průběhu druhého čtvrtletí došlo ke zpětným odkupům ve výši 2,0 mld. Kč, celkem za první pololetí činí úhrn zpětných odkupů 12,6 mld. Kč. Čistá emise státních dluhopisů za první pololetí činila 94,5 mld. Kč.

Operace na sekundárním trhu státních dluhopisů

V první polovině roku 2007 zavedlo Ministerstvo financí prostřednictvím Odboru řízení státního dluhu nový obchodní systém Reuters Dealing 3000, standardizovaný na domácím a mezinárodním finančním trhu, a jeho integraci se systémem WallStreet Systems (Trema) Suite pro potřeby obchodování na sekundárním trhu střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů a ve druhé polovině roku 2007 na něj i aktivně vstoupilo. Tím se kvalitativně změnila pozice Ministerstva financí na poli domácího kapitálového trhu, na který nyní může kdykoliv pružně vstupovat podle potřeby a aktivně působit v pozici plnohodnotného a autonomního tržního subjektu. Doposud bylo financování vládní výpůjční potřeby odkázáno pouze na primární aukce, které jsou plánované na čtvrtletí dopředu a cena finančních prostředků získaných z primárních aukcí je závislá zejména na momentální situaci na trhu v den aukce, která nemusí být z rozpočtového hlediska vlivem řady domácích a zahraničních faktorů vždy příznivá.

Sekundární prodeje, zpětné odkupy a repo operace se střednědobými a dlouhodobými státními dluhopisy na sekundárním trhu jsou prováděny výhradně se členy skupiny primárních dealerů v souladu se *Zásadami spolupráce a hodnocení aktivity primárních dealerů českých státních dluhopisů* ze dne 15.12.2006 (č.j.: 20/109574/2006-201), které byly zveřejněny ve Finančním zpravodaji č. 11-12. Ke konci 1. pololetí 2009 bylo v této skupině 12 finančních institucí. Cílem těchto operací je zejména:

- zvýšení likvidity na domácím trhu korunových státních dluhopisů,
- větší pružnost v řízení státního dluhu, zejména aktivní doladování splatnostního profilu při řízení refinančního rizika,
- větší pružnost řízení likvidity státní pokladny a snížení likviditního rizika (např. při nedostatku státních pokladničních poukázek nebo poukázek ČNB na trhu pro účely kolaterálu repo operací),
- úspora úrokových nákladů ve srovnání s prodeji pouze přes primární aukce prostřednictvím časování prodejů a nákupů za příznivé situace na kapitálovém trhu.

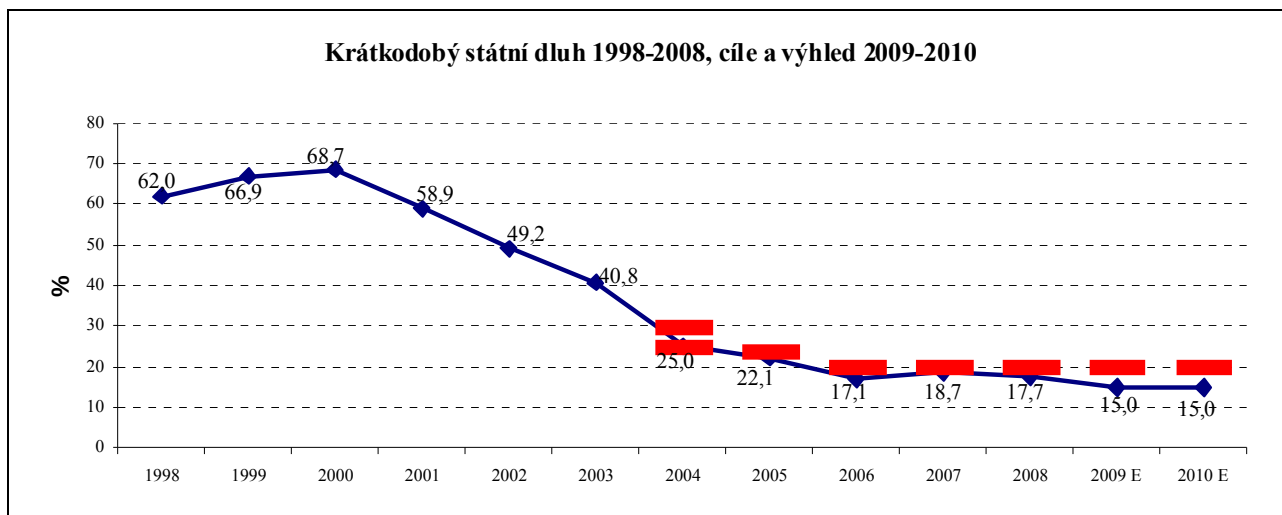
Zpětnými odkupy dluhopisů do vlastního portfolia se během 1. pololetí roku 2009 podle aktuální situace na trhu a výhodnosti nákupu průběžně odkoupily dluhopisy v nominální hodnotě 12,6 mld. Kč, a to zejména dluhopisy se zbytkovou dobou do splatnosti do 1 roku.

Sekundární prodeje byly prováděny ze zásoby státních dluhopisů ve vlastním portfoliu, která je systematicky vytvářena při téměř každé primární aukci. K 30.6.2009 drželo Ministerstvo financí ve svém podrozvahovém portfoliu státní dluhopisy určené k sekundárním prodejům v nominální hodnotě 58,0 mld. Kč. Celkově v 1. pololetí roku 2009 došlo k sekundárním prodejům v nominální hodnotě 28,8 mld. Kč.

Refinanční riziko

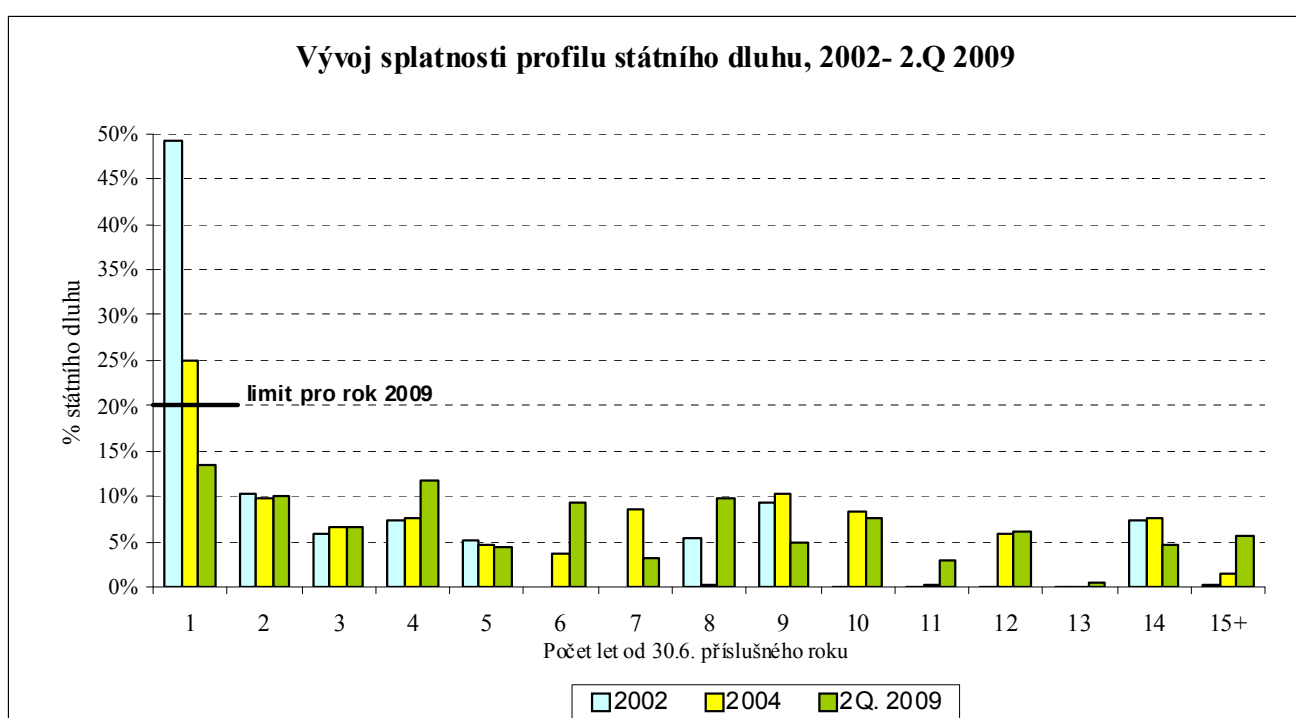
Refinanční riziko bylo i v roce 2009 hlavním rizikem, jehož stabilizace utvářela centrální bod pro řízení emisní činnosti a operace na sekundárním trhu. Od roku 2000 je toto riziko systematicky snižováno přepínáním ze státních pokladničních poukázek do středně- a dlouhodobých státních dluhopisů a eurobondů při financování dlouhodobého státního dluhu. Ministerstvo financí prolomilo hranici 20 %, obvyklou ve vyspělých zemích eurozóny, v prvním čtvrtletí roku 2006. Od prvního čtvrtletí roku 2006 nebyla hranice 20 % překročena v žádném následujícím čtvrtletí.

Limitní hranice 20% se tak definitivně stala počínaje rokem 2007 fundamentálním limitem emisní činnosti Ministerstva financí a řízení finančních rizik českého dluhového portfolia, přičemž ke konci prvního pololetí roku 2009 bylo dosaženo hodnoty 13,4 %.

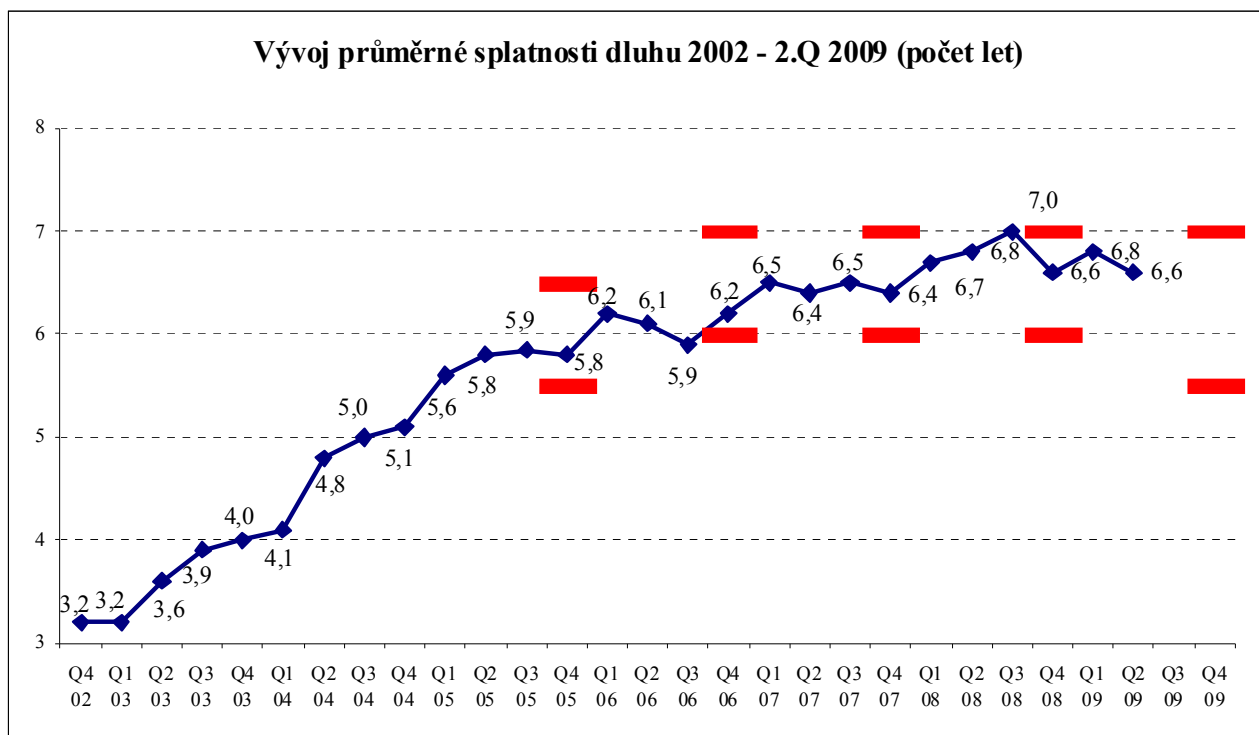
Projekce struktury dluhového portfolia ke konci roku 2009 ukazuje, že udržení limitu ukazatele krátkodobého státního dluhu splatného do 1 roku bude vyžadovat podíl SPP stejně jako v roce 2008 pod hranicí 10% dluhového portfolia. Financování státního dluhu bude v roce 2009 významně ovlivněno globální krizí na finančních trzích. Tím je výrazně omezena předvídatelnost poptávky po konkrétních dluhových nástrojích, což přináší omezení z hlediska konkretizace finančního programu ve srovnání s předchozími lety. Ukazatel krátkodobého státního dluhu splatného do 1 roku může proto překročit v roce 2009 svou limitní hranici 20%.

Dalším klíčovým sledovaným ukazatelem refinančního rizika je stabilizace profilu splácení státního dluhu. Prokazatelný pokrok v této stabilizaci oproti roku 2002 dokumentuje následující graf.

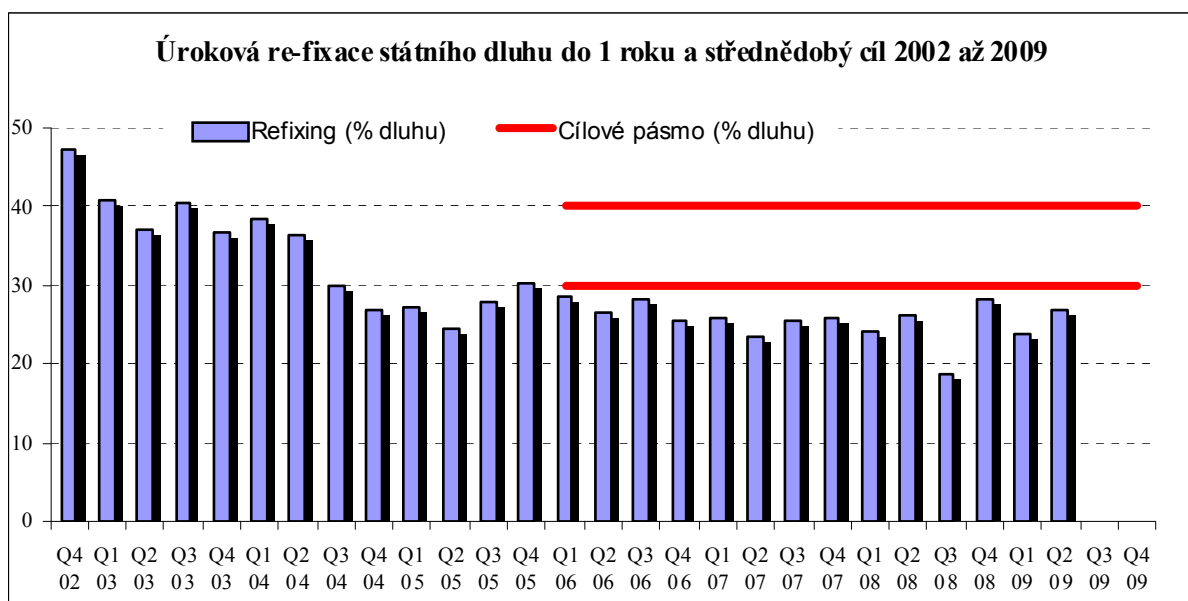
Ministerstvo financí vyhlásilo pro rok 2005 jako novinku také strategický benchmark pro průměrnou dobu do splatnosti státního dluhu. Tento ukazatel je vedle podílu krátkodobého státního dluhu dalším ukazatelem míry refinančního rizika řízení státního dluhu. Čím je jeho hodnota vyšší, tím nižšímu riziku je vystavena centrální vláda z hlediska schopnosti refinancovat v daném okamžiku své splatné závazky na finančním trhu nebo u mezinárodních institucí. Jak plyne z grafu, tento cíl se dařilo v letech 2005 až první pololetí 2009 plnit. Ke konci prvnímu pololetí 2009 činila průměrná doba do splatnosti státního dluhu 6,6 roku. Pro konec roku 2009 mění Ministerstvo cílové pásmo pro průměrnou splatnost

státního dluhu na 5,5 až 7,0 let. Rozšíření pásma posunutím dolní hranice dolů o 0,5 roku souvisí se zvýšenou nejistotou na finančních trzích a omezenou predikovatelností poptávky po jednotlivých splatnostech státních dluhopisů. Dosažení tohoto cíle určuje časovou a objemovou strukturu emisí státních dluhopisů na domácím a zahraničním trhu a nastavení splátkových kalendářů čerpaných půjček od EIB.

Úrokové riziko

Struktura státního dluhu z hlediska úročení dluhových instrumentů se z hlediska expozice změny úrokových sazeb do 1 roku stabilizovala od třetího čtvrtletí 2004 pod hranicí 30%, přičemž ke konci roku 2004 činila tato hodnota 27%. Během roku 2005 došlo k plánovanému nárůstu této expozice na úroveň 30,4%. Na základě kvantitativních analýz a simulací ve střednědobém výhledu Ministerstvo financí také vyhlásilo cíl pro expozici dluhového portfolia změny úrokových sazeb do 1 roku včetně derivátových operací, která se měla v průměru během roku 2006, 2007 a 2008 pohybovat v pásmu 30% až 40%. Vzhledem k tomu, že makro-finanční modelové simulace i nadále indikují ve střednědobém horizontu pozitivní trade-off ve vztahu nákladů versus rizika, ministerstvo ponechává také pro rok 2009 v platnosti cíl pro expozici dluhového portfolia změně úrokových sazeb do 1 roku, včetně derivátových operací, v podobě pásma 30 až 40% celkového státního dluhu. Hranice tohoto pásma odpovídají cca 8 až 10% HDP.

Zdroj MF ČR.

Na konci 1. pololetí roku 2009 dosáhl tento ukazatel hodnoty 26,8 % a opět se přiblížil své spodní hranici. Důvodem tohoto růstu byla emise státního dluhopisu s variabilním kupónem.

Státní dluh z hlediska úročení v letech 2003 až 2009 (stav na konci období, %)

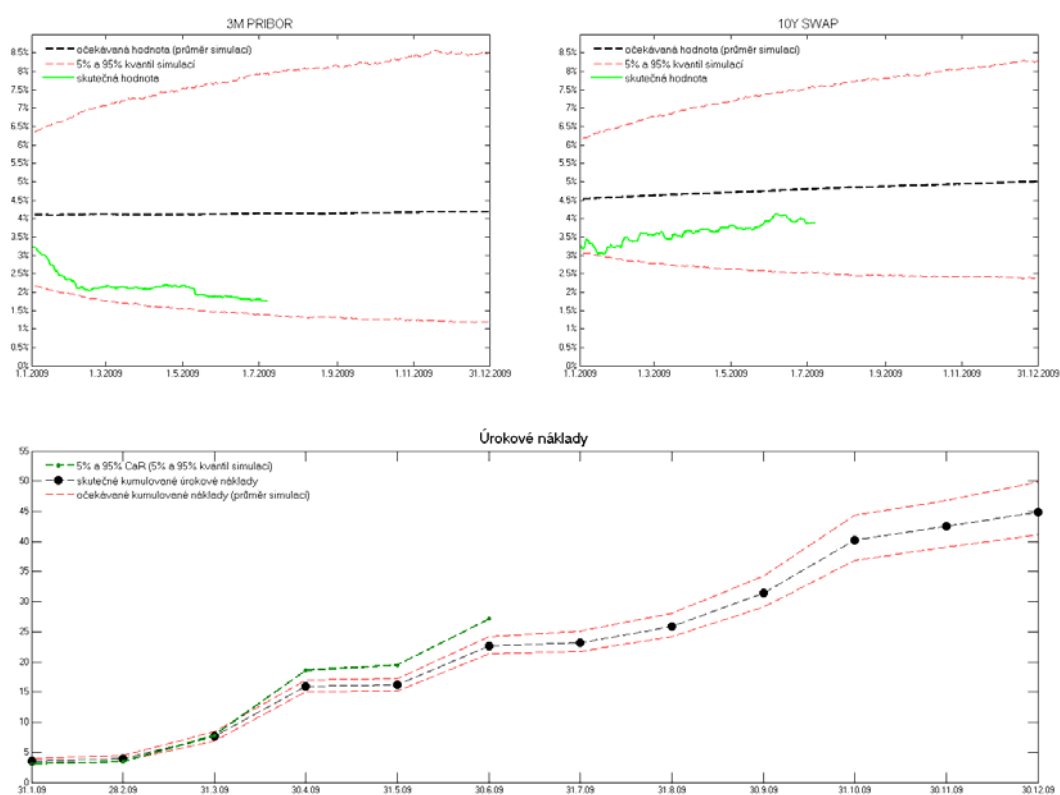
	2004	2005	2006	2007	2008	2Q. 2009
Bezúročný dluh	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Fixně úročený dlouhodobý dluh	75,2	81,9	84,1	86,6	84,7	82,4
z toho: splatný do 1 roku	8,4	5,4	9,0	9,7	9,0	5,4
Státní pokladniční poukázky a krátkodobé půjčky	21,2	13,6	11,5	9,2	7,9	7,0
Variabilně úročený dlouhodobý dluh	3,5	4,3	4,3	4,1	7,3	10,5
Dluh s úrokovou refixací do 1 roku	28,5	30,8	25,6	26,2	28,5	26,8
Po zahrnutí efektu portfolio swapů	30,4	25,4	26,0	28,4	26,0	27,2

Cost-at-Risk státního dluhu

Model CaR (Cost-at-Risk) úrokových nákladů a jeho nejdůležitější výstup v podobě očekávaných úrokových nákladů a úrokových nákladů v riziku (95% CaR) byl v českých podmínkách poprvé představen Odborem řízení státního dluhu ve Strategii financování a řízení státního dluhu pro rok 2006. Jedná se o klíčový ukazatel řízení úrokového rizika

státního rozpočtu ve střednědobém horizontu. Porovnání skutečného vývoje realizovaných úrokových nákladů státního dluhu se simulovanými hodnotami očekávaných nákladů (průměrem simulací) a úrokových nákladů v riziku CaR (95% kvantil simulací) od ledna do prosince roku 2009 stejně jako skutečný vývoj výnosové křivky společně s očekávanou hodnotou (průměr simulací) a 95% intervalem spolehlivosti (2,5% a 97,5% kvantil simulací) pro PRIBOR 3 měsíce a 10letý státní dluhopis zachycují následující grafy.

Skutečné versus očekávané kumulované úrokové náklady státního dluhu 2009 a skutečný versus simulovaný vývoj úrokových sazeb v roce 2009

Zdroj: Bloomberg L.P., vlastní výpočty.

Srovnání skutečně realizovaných úrokových nákladů státního dluhu se simulovanými hodnotami očekávaných nákladů (průměrem simulací) a úrokových nákladů v riziku CaR (95% kvantil simulací) za první pololetí roku 2009 ve srovnání se stejným obdobím roku 2008 zachycuje tabulka. 95% kvantil byl překročen z důvodu vyšší než plánované emisní činnosti.

Odchylka očekávaných nákladů od skutečnosti v prvním pololetí 2008 a 2009

	2008	2009
Skutečné úrokové náklady (mld. Kč)	18,2	27,2
Očekávané (simulované) náklady (mld. Kč)	18,9	22,7
Cost-at-Risk 95% (mld. Kč)	23,2	24,3
Odchylka očekávání od skutečnosti (%)	-3,7	-16,5

Zdroj: MF ČR.

4. ŘÍZENÍ LIKVIDITY STÁTNÍ POKLADNY

V rámci řízení likvidity Souhrnného účtu státní pokladny byly v 1. pololetí roku 2009 provedeny krátkodobé investice s použitím zástavy poukázek ČNB v hodnotě 1 614 335 mil. Kč, splátky přitom dosáhly do konce 1. pololetí 1 473 735 mil. Kč⁹. Celkový výnos těchto investic činil 861,69 mil. Kč. K 30. 6. 2009 byly na majetkovém účtu MF evidovány poukázky ČNB v nominální hodnotě 143 730 mil. Kč.

Současně byly do konce 1. pololetí 2009 provedeny krátkodobé investice s použitím zástavy SPP v objemu 37 990 mil. Kč a splátky přitom dosáhly objemu 30 690 mil. Kč. Celkový výnos těchto investic činil 17,83 mil. Kč. K 30. 6. 2009 byly na majetkových účtech MF evidovány poukázky SPP v nominální hodnotě 57 415 mil. Kč., z čehož poukázky SPP v nominální hodnotě 7 415 mil. Kč představovaly hodnotu zástavy aktivních operací a poukázky SPP v nominální hodnotě 50 000 mil. Kč byly emitovány do vlastního portfolia.

V rámci řízení likvidity Souhrnného účtu státní pokladny byly v 1. pololetí 2009 realizovány krátkodobé investice ve formě depozitních operací v objemu 367 361 mil. Kč, splátky těchto investic pak dosáhly objemu 395 182 mil. Kč. Z důvodu krátkodobého nedostatku prostředků při řízení likvidity byly rovněž přijaty krátkodobé depozitní půjčky ve výši 130 mil. Kč, splátky těchto půjček činily rovněž 130 mil. Kč. Celkový čistý výnos depozitních operací (po zahrnutí půjček) činil 24,37 mil. Kč.

Následující tabulka porovnává výnosy a náklady v mil. Kč dosažené při řízení likvidity v 1. pololetí roku 2009 se stejným obdobím předchozího roku:

mil. Kč			
Řízení likvidity	1. pololetí 2008	1. pololetí 2009	2009/2008 (%)
Výnosy z operací s P ČNB	1 315,00	861,69	65,53
Úrokové výnosy/náklady na SPP	13,83	17,83	128,92
Výnosy z depozitních operací	26,67	24,37	91,38
Celkem	1 355,50	903,89	66,68

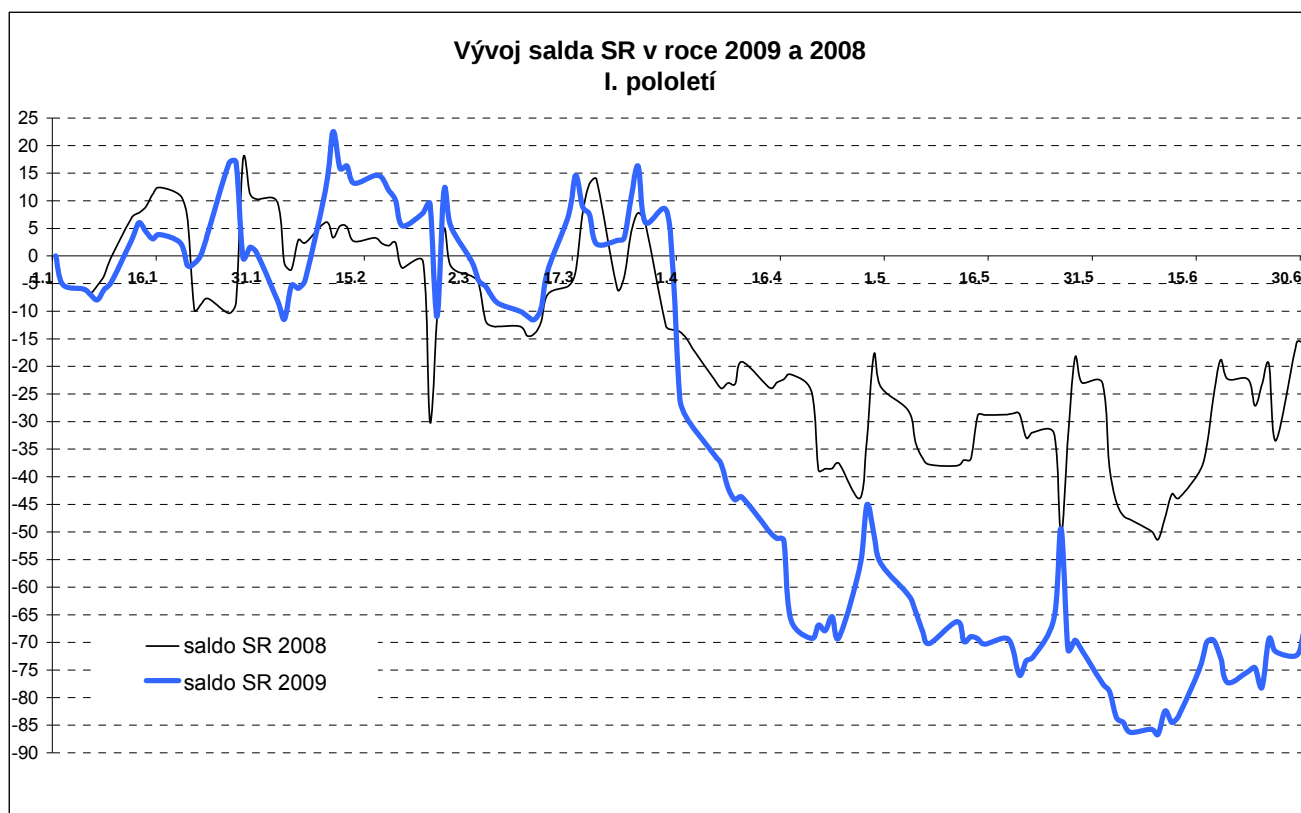
⁹ U všech instrumentů se jedná o hotovostní hodnotu bez úroků.

Z tabulky je zřejmé, že zatímco za 1. pololetí roku 2009 úspory převýšily náklady celkem o 903,89 mil. Kč, ve stejném období roku 2008 úspory převýšily náklady o 1 355,50 mil. Kč. Operacemi s přebytkem finančních zdrojů státní pokladny bylo dosaženo v 1. pololetí letošního roku o 451,61 mil. Kč nižšího výnosu než v 1. pololetí minulého roku.

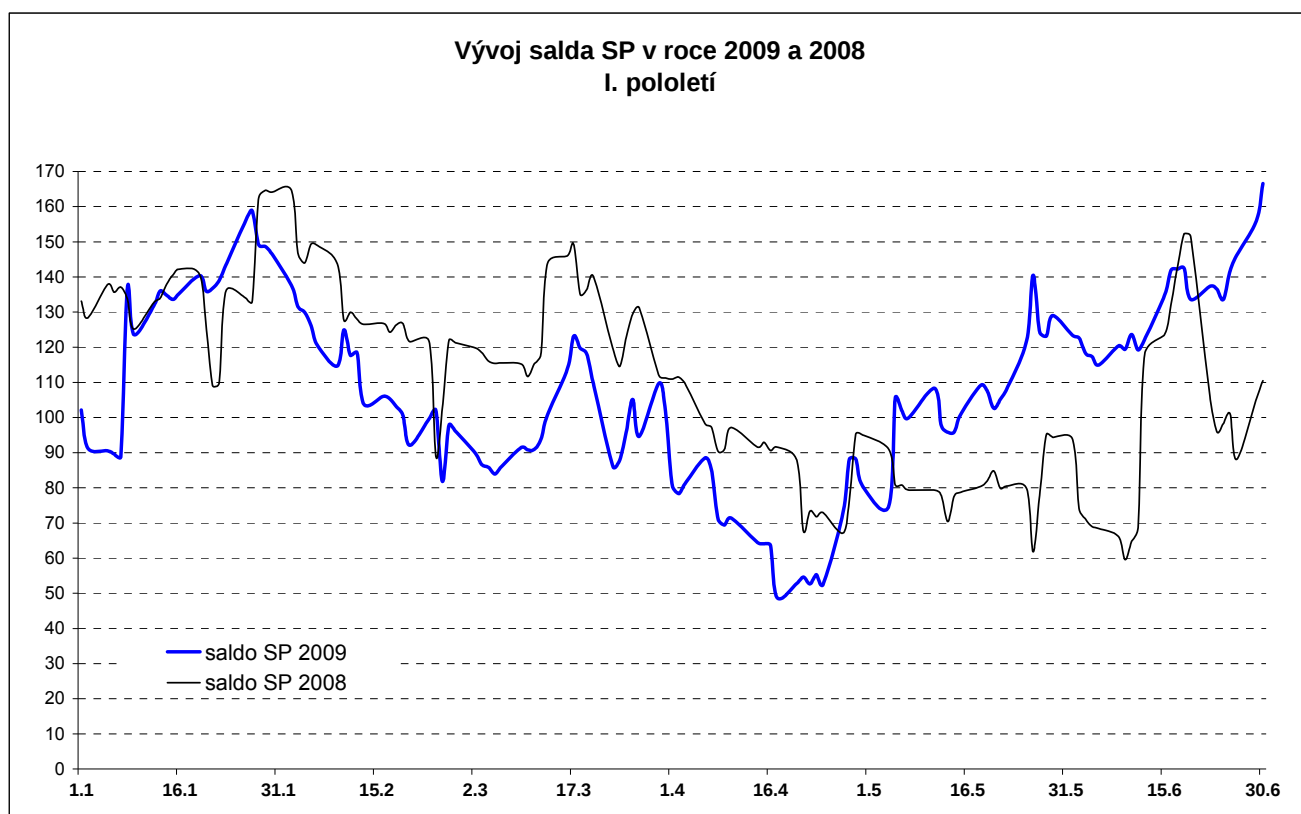
Podstatně nižší výnos z investování finančních prostředků souhrnného účtu státní pokladny v 1. pololetí roku 2009 ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku byl způsoben především nižšími úrokovými sazbami a menším objemem finančních zdrojů Státní pokladny, a to denně v průměru o 2,03 mld. Kč.

Průměrný denní zůstatek na Souhrnném účtu řízení likvidity státní pokladny v 1. pololetí letošního roku činil 6,81 mil. Kč, ve stejném období předchozího roku byl 10,04 mil. Kč.

Vývoj salda státního rozpočtu za 1. pololetí roku 2009 a 2008 v mld. Kč znázorňuje následující graf:

Vývoj salda státní pokladny za 1. pololetí roku 2009 a 2008 v mld. Kč znázorňuje následující graf:

Ostatní operace řízení likvidity

V průběhu 1. pololetí 2009 byly splatné investované prostředky získané z 3. emise eurobondů na euroúčet dluhové služby ve výši 14 315 tis. eur, výnos z této investice představoval 133 tis. eur; do příjmů státního rozpočtu bylo převedeno 3 508 tis. Kč.

V průběhu 1. pololetí se též uskutečnily aktivní repo a depo operace spojené se 4. emisí eurobondů v celkovém objemu 334 270 tis. eur, splátky těchto aktivních operací pak činily 100 000 tis. eur, výnos z těchto operací činil 60 tis. eur, do příjmů státního rozpočtu bylo převedeno 1 610 tis. Kč.

Tabulka 1

Vývoj státního dluhu České republiky v 1.pololetí roku 2009

mld. Kč

N á z e v	S t a v k 1. 1. 2009	půjčky (a)	splátky (b)	kurzové rozdíly (c)	celková změna (a - b + c)	S t a v k 30.6. 2009
STÁTNÍ DLUH CELKEM	999,808	257,600	117,882	-2,265	137,454	1 137,262
Vnitřní dluh	814,300	212,862	117,316	0,000	95,547	909,847
Státní pokladniční poukázky	78,749	67,832	66,744		1,088	79,837
33. emise dlouhodobých dluhopisů (2000)	21,000				0,000	21,000
34. emise dlouhodobých dluhopisů (2001)	35,000				0,000	35,000
36. emise dlouhodobých dluhopisů (2001)	50,272				0,000	50,272
40. emise dlouhodobých dluhopisů (2003)	64,964				0,000	64,964
41. emise dlouhodobých dluhopisů (2003)	47,035				0,000	47,035
42. emise střednědobých dluhopisů (2004)	48,442		48,442		-48,442	0,000
44. emise dlouhodobých dluhopisů (2005)	62,339	0,350	1,000		-0,650	61,689
45. emise střednědobých dluhopisů (2005)	56,976				0,000	56,976
46. emise dlouhodobých dluhopisů (2005)	68,048		1,000		-1,000	67,048
48. emise střednědobých dluhopisů (2006)	49,571				0,000	49,571
49. emise dlouhodobých dluhopisů (2006)	20,075				0,000	20,075
50. emise střednědobých dluhopisů (2007)	53,898	12,088			12,088	65,986
51. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	58,004				0,000	58,004
52. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	37,526	14,356			14,356	51,882
53. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	4,760				0,000	4,760
54. emise střednědobých dluhopisů (2008)	24,732	27,066			27,066	51,799
55. emise dlouhodobých dluhopisů (2008)	27,909	22,198			22,198	50,107
56. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	0,000	35,541			35,541	35,541
57. emise střednědobých dluhopisů (2009)	0,000	21,292			21,292	21,292
58. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	0,000	12,011			12,011	12,011
Dluhopis ČKA (2003)	5,000				0,000	5,000
Závazky z depozitních operací - ÚŘLSP ¹⁰	0,000	0,130	0,130		0,000	0,000
Vnější dluh	185,508	44,738	0,566	-2,265	41,907	227,415
1. emise eurobondů (2004)	48,824				0,000	48,824
2. emise eurobondů (2005)	30,025			-0,013	-0,013	30,012
3. emise eurobondů (2008)	52,617			-1,081	-1,081	51,536
4. emise Eurobondů (2009)	0,000	40,006		-0,483	39,523	39,523
1. emise jenových bondů (2006)	6,404			-0,673	-0,673	5,732
Půjčky od EIB	46,812	4,732	0,318		4,414	51,226
Směnky pro úhradu účasti u EBRD	0,007		0,007	0,000	-0,007	0,000
Směnky pro úhradu účasti u IBRD	0,535		0,241		-0,241	0,294
Směnky vydané MF a deponované v ČNB pro zahr.fín.instituce	0,283			-0,015	-0,015	0,268

¹⁰ PČNB – poukázky ČNB, ÚŘLSP – Účet řízení likvidity státní pokladny

Tabulka 2

Příjmy státního dluhu České republiky v 1.pololetí roku 2009

tis. Kč

N á z e v	Úrok	Realizovaný kurzový zisk	Celkové příjmy
C E L K E M	3 717 952,846	112 533,500	3 830 486,345
Vnitřní státní dluh	3 142 832,328		3 142 832,328
13. emise střednědobých dluhopisů (1997)	43,800		43,800
42. emise střednědobých dluhopisů (2004)	1 056,757		1 056,757
44. emise střednědobých dluhopisů (2005)	25 644,167		25 644,167
46. emise střednědobých dluhopisů (2005)	165 000,000		165 000,000
50. emise střednědobých dluhopisů (2007)	222 856,760		222 856,760
52. emise střednědobých dluhopisů (2007)	383 879,764		383 879,764
54. emise střednědobých dluhopisů (2008)	778 135,951		778 135,951
55. emise dlouhodobých dluhopisů (2008)	276 078,022		276 078,022
56. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	149 933,456		149 933,456
57. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	200 495,008		200 495,008
58. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	32 308,183		32 308,183
Příjem z cizoměnové depozitní operace	3 508,571		3 508,571
Repo obchody - zástava PČNB - ÚŘLSP	861 686,088		861 686,088
Repo obchody - zástava SPP - ÚŘLSP	17 831,028		17 831,028
Depozitní operace - ÚŘLSP	24 374,773		24 374,773
Vnější státní dluh	575 120,517	112 533,500	687 654,017
1. emise eurobondů (2004)	312 139,278		312 139,278
3. emise eurobondů (2008)	261 370,832	37 350,000	298 720,832
4. emise eurobondů (2009)		73 600,000	73 600,000
Směnky pro úhradu účasti u IBRD a EBRD		1 583,500	1 583,500
Příjem z cizoměnové repo operace	1 610,407		1 610,407

Tabulka 3

Výdaje na státní dluh České republiky v 1.pololetí roku 2009

v tis. Kč

N á z e v	Úmor	Úrok	Poplatky dluhové služby	Celkové výdaje
C E L K E M	50 898 419,252	29 402 017,464	199 493,081	80 499 929,797
Vnitřní státní dluh	50 571 710,000	22 370 416,973	85 688,050	73 027 815,023
Státní pokladniční poukázky		1 153 744,820		1 153 744,820
33. emise dlouhodobých dluhopisů (2000)		1 344 000,000	168,048	1 344 168,048
34. emise dlouhodobých dluhopisů (2001)		2 432 500,000	189,021	2 432 689,021
36. emise dlouhodobých dluhopisů (2001)			163,695	163,695
40. emise dlouhodobých dluhopisů (2003)		2 403 656,530	178,004	2 403 834,534
41. emise dlouhodobých dluhopisů (2003)			175,907	175,907
42. emise střednědobých dluhopisů (2004)	48 441 710,000	1 787 794,513	217,741	50 229 722,254
44. emise dlouhodobých dluhopisů (2005)	1 000 000,000	2 382 739,778	193,998	3 382 933,776
45. emise střednědobých dluhopisů (2005)			179,149	179,149
46. emise dlouhodobých dluhopisů (2005)	1 000 000,000	29 375,000	189,445	1 029 564,445
47. emise střednědobých dluhopisů (2005)			22,620	22,620
48. emise střednědobých dluhopisů (2006)			188,408	188,408
49. emise dlouhodobých dluhopisů (2006)			193,029	193,029
50. emise střednědobých dluhopisů (2007)		227 729,224	1 877,567	229 606,791
51. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)		2 320 155,200	201,833	2 320 357,033
52. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)		1 841 318,682	10 779,193	1 852 097,875
53. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)			184,932	184,932
54. emise střednědobých dluhopisů (2008)		1 775 300,000	4 070,185	1 779 370,185
55. emise dlouhodobých dluhopisů (2008)		2 718 755,128	14 089,204	2 732 844,332
56. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)		1 657 335,194	22 405,486	1 679 740,680
57. emise střednědobých dluhopisů (2009)			4 546,342	4 546,342
58. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)		296 009,474	5 990,923	302 000,397
Dluhopis ČKA (2003)			97,355	97,355
Závazky z depozitních operací - ÚŘLSP	130 000,000	3,431		130 003,431
Cizoměnové aktivní operace			0,500	0,500
Ostatní			19 385,465	19 385,465
Vnější státní dluh	326 709,252	7 031 600,490	113 805,031	7 472 114,774
1. emise eurobondů (2004)		1 920 130,406		1 920 130,406
2. emise eurobondů (2005)		887 962,717		887 962,717
3. emise eurobondů (2008)		2 753 420,756		2 753 420,756
4. emise eurobondů (2009)		439 380,450	113 535,000	552 915,450
1. emise jenových bondů (2006)		185 164,687		185 164,687
Cizoměnové aktivní operace			270,031	270,031
Půjčky od EIB	318 156,379	845 541,474		1 163 697,853
Směnky pro úhradu účasti u IBRD a EBRD	8 552,874			8 552,874

Tabulka 4

Přehled emisí SPP v 1.pololetí roku 2009

Číslo emise	Datum emise	Datum splatnosti	Objem v mil. Kč			Životnost ve dnech	Výnos v % pa
				prodáno	do portfolia MF		
556	16.01.09	15.01.10	5 212	5 212		364	2,26
557	30.01.09	30.04.09	4 493	4 493		90	1,79
558	06.02.09	07.08.09	4 964	4 964		182	1,85
559	20.02.09	22.05.09	3 520	3 520		91	1,95
560	06.03.09	05.03.10	5 859	5 859		364	2,50
561	13.03.09	11.12.09	3 845	3 845		273	2,20
562	03.04.09	03.07.09	4 622	4 622		91	1,87
563	10.04.09	09.04.10	4 919	4 919		364	2,37
564	15.05.09	14.05.10	36 112	6 112	30 000	364	2,35
565	22.05.09	19.02.10	6 768	6 768		273	2,20
566	29.05.09	28.05.10	6 736	6 736		364	2,19
567	12.06.09	11.06.10	5 226	5 226		364	2,15
568	19.06.09	19.03.10	2 501	2 501		273	1,98
569	26.06.09	25.06.10	3 055	3 055		364	1,98